

Impacte de les recomanacions sobre el Tractament de la Violència Masclista als Mitjans de Comunicació

Mavi Carrasco Rocamora

Marta Corcoy Rius

Cristina Guiu Monte

Luisa Martínez-García

Montserrat Puig Mollet

Associació de Dones Periodistes de Catalunya

Febrer de 2020

Amb el suport de:

Índex

1. Introducció

2. Anàlisi General. Mostra 2019

2.1. Gèneres Periodístics: Informació i opinió

2.2. L'ús de la fotografia

2.3. Les fonts

3. Anàlisi aspectes de les Recomanacions:

3.1 Cóm es parla de víctima i agressor

3.2. Anonimat

3.3. *Modus operandi*

4. Reflexions generals. Els titulars

5. Missatges o idees força que es transmeten en les informacions

6. Conclusions

7. Annex. Relació de titulars

Impacte de les recomanacions sobre el tractament de la violència masclista als mitjans de comunicació

1.INTRODUCCIÓ

L'any 2004 el Col·legi de Periodistes de Catalunya i la Regidoria de les Dones de l'Ajuntament de Barcelona varen elaborar unes Recomanacions sobre el Tractament de la Violència Masclista als programes informatius i d'entreteniment als Mitjans de Comunicació, a partir d'una comissió constituïda a l'efecte.

Aquestes recomanacions es van actualitzar el 2009. Es va crear una comissió formada per les entitats que ja van participar l'any 2004 a la qual s'hi han sumat l'Àrea d'Igualtat i Ciutadania de la Diputació de Barcelona (creada també a l'any 2004), el Programa de Seguretat contra la Violència Masclista del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació (creat el 2007) i l'Observatori de les Dones en els Mitjans de Comunicació.

El document vigent conté 15 punts que incideixen essencialment en l'obtenció de la notícia, en la redacció, el llenguatge, els rols i el context en què cal elaborar les informacions sobre violència de gènere.

Les recomanacions també incideixen en el canvi legislatiu produït des de l'any 2004 amb la Llei 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista que estableix la definició de violència masclista.

Des de l'Associació de Dones Periodistes, cada any, des del 2006, fem l'anàlisi sobre com els mitjans de comunicació han aplicat en el seu dia a dia informatiu aquestes recomanacions i com informen sobre la violència masclista. Tot seguit mostrem la metodologia i els resultats del 2018, el 12 any consecutiu de la recerca.

El projecte: objectius i metodologia

L'objectiu de la recerca es analitzar com els mitjans de comunicació tracten el fenomen de la violència masclista.

En la edició d'enguany, hem continuat amb els nous paràmetres d'estudi que vam introduir en la recerca del 2017. Així, tot i mantenir la mateixa metodologia que apliquem des del primer any que es va iniciar aquest estudi al 2006, hem analitzat totes les informacions publicades al llarg de l'any 2019. El fet de fugir d'una mostra reduïda ens permet veure quina ha estat la repercussió mediàtica de tots els casos d'assassinats, segons els recomptes oficials¹, per violència en l'àmbit de la parella.

També, hem cregut oportú fer una anàlisi més qualitativa. En aquest cas ens hem fixat en els titulars.

D'altra banda, hem continuat utilitzant una mostra per treballar com estan aplicant els mitjans tots els punts que les Recomanacions abans esmentades fixen.

La mostra

Els mitjans que formen part de l'anàlisi continuada són els següents:

El Punt Avui

El Periódico de Catalunya

El País

La Vanguardia

El Mundo

ARA

Període

Per una banda, i tal i com ja vam fer en l'edició del 2018, hem comptabilitzat i estudiat totes les informacions aparegudes en els diaris de la mostra. Això ens permet observar quina ha sigut la repercussió mediàtica dels casos oficials de víctimes per aquest motiu.

¹Les fonts utilitzades per comptabilitzar el nombre total de víctimes per violència masclista són de l'Insituto de la Mujer i de la pàgina feminicidios.org

Enguany, a diferència de les investigacions de les edicions anteriors, en què s'analitzava amb més profunditat les informacions dels mesos de gener i setembre. Hem estudiat els resultats a partir de totes les informacions publicades al llarg de l'any i que pertanyen a la categoria d'agressió ja que són les informacions susceptibles de subratllar el fet migratori i de veure si es respecte o no l'anonimat. En aquest punt és on analitzem els aspectes derivats de les recomanacions.

Base de dades

Hem creat una base de dades en la qual hem introduït els ítems necessaris per fer l'anàlisi, a partir de les principals recomanacions sobre el Tractament de la Violència Masclista en els Mitjans de Comunicació.

Són els següents:

- Títol sencer de la notícia
- Dia de la setmana, mes i any en què s'ha publicat
- Secció
- Pàgina.
- Ubicació de la notícia
- Evolució i extensió de les informacions
- Gèneres periodístics
- Opinió (tipus)
- Informació (tipus)
- Víctimes i agressors, origen, anonimat. On s'informa sobre aquests aspectes
- El fet migratori
- Contingut de la informació. Protagonistes
- Antecedents. Conseqüències per a l'agressor
- Fotografia (tipus)
- Gràfics. Estadístiques
- Consulta fonts (tipus)
- Contextualització de la informació
- *Modus operandi*.
- Lèxic i estereotips

- Titulars

Un cop elaborada i completada aquesta base de dades, s'han processat els resultats en un programa informàtic i s'ha realitzat una anàlisi quantitativa de cada una des les peces informatives.

S'han extret les dades que són susceptibles de ser presentades amb gràfics o taules i les oferim amb els corresponents comentaris o interpretacions que se'n deriven i la resta es tracta de forma qualitativa.

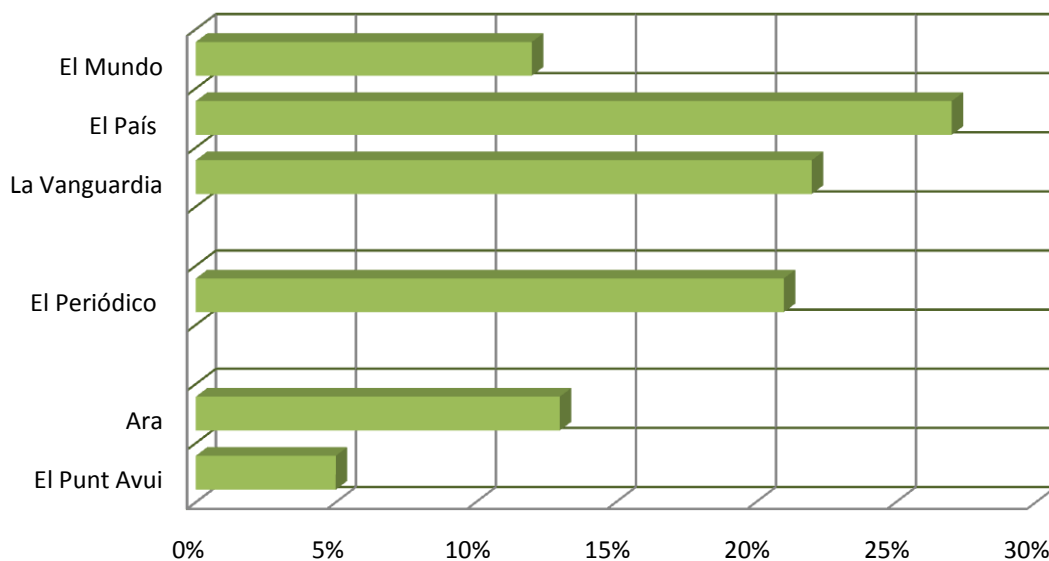
2. ANÀLISI GENERAL. MOSTRA 2019

Durant l'any 2019 es van publicar **442** unitats informatives relacionades amb la violència vers les dones en l'àmbit de la parella entre els 6 diaris de la mostra: *Ara*, *El Mundo*, *El País*, *El Periódico de Catalunya*, *El Punt Avui* i *La Vanguardia*. Això significa un increment del 8% respecte a les unitats informatives publicades en els darrers anys. Aquest increment pot ser conseqüència de l'augment del nombre les dones assassinades: 47 dones a l'any 2018 davant de les 55 dones a l'any 2019.

La mitjana de unitats publicades per diari és de 74. Ara bé, no tots donen la mateixa importància a aquest tema i, per tant el nombre de peces analitzades per cada diari pot variar considerablement.

Però, tot i que la línia editorial influeix en el tractament informatiu sobre la violència vers les dones, també s'ha de tenir en consideració l'estructura, tirada, abast territorial... de cadascun dels mitjans a l'hora de comparar el comportament dels diferents diaris: *El País*, un diari a nivell estatal no té res a veure amb *El Punt Avui*, per exemple.

Gràfic 1. Unitats publicades en % sobre violència masclista per diari (2019)

Font dades i visualització: ADPC

El Mundo, *El País* i *La Vanguardia* són diaris que tenen edició i/o redacció tant a Madrid com a Barcelona: els dos primers, la redacció principal està a Madrid mentre que la de la *La Vanguardia* està a Barcelona. En canvi, *l'Ara* i el *Punt Avui* són mitjans d'un abast territorial limitat a la comunitat autònoma i que no tenen una repercussió a nivell de tot l'Estat espanyol sinó que són d'àmbit català. *El Periódico de Catalunya*, estaria a mig camí entre el primer grup i el segon.

Tenint en compte aquestes consideracions observem: *El País*, amb un 27% del total d'informacions publicades entre els 6 diaris, és el mitjà que més unitats publica. El segueixen *La Vanguardia* i *El Periódico*, amb el 22% i el 21% respectivament. A continuació vindria *l'Ara* amb un 13% de les unitats publicades. I, tot i ser un mitjà del segon grup, supera en un punt a *El Mundo*, que només publica el 12% del total. El diari que menys unitats publica és *El Punt Avui*, el 5% del total.

De les 442 unitats publicades, 3 (el 0'6%) es destaquen a la portada. Dos d'aquestes portades són de *El Periódico de Catalunya* i una de *La Vanguardia*. Cap d'aquestes informacions destacades tracta sobre un assassinat masclista sinó que són reportatges que fan balanç de les dones assassinades.

D'altra banda, *El País* va publicar un reportatge en una contraportada que tractava sobre l'esclariment d'un assassinat masclista de fa 40 anys.

2.1 Gèneres periodístics

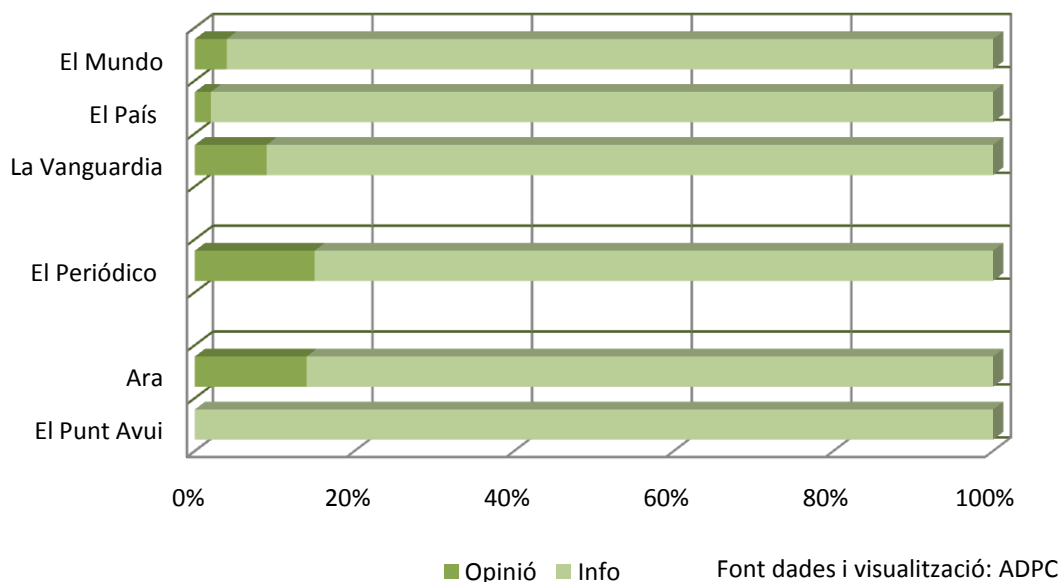
El 92% de les unitats publicades corresponen a gèneres informatius. Per tant, el 8% són articles d'opinió.

Si en l'edició de l'estudi del 2018, anunciàvem un canvi de tendència ja que els articles d'opinió sumaven només el 6% de totes les unitats publicades quan la mitjana des de l'any 2006 estava al voltant del 12%, enguany podem dir que hi ha una certa recuperació però encara 4 punts percentuals per sota del que venia sent habitual.

És interessant, també, observar el pes que l'opinió té respecte a la informació en cadascun dels diaris. Aquesta dada ens pot ajudar a observar la importància

en la línia editorial del mitjà que li donen a aquest tema. En el Gràfic 2 podem observar, el percentatge d'articles d'opinió i de peces informatives en cadascun dels mitjans analitzats.

Gràfic 2. Unitats d'opinió i informatives en % publicades sobre violència masclista a cada diari (2019)

Evidentment, la peces d'informació són molt més abundants en tots els diaris ja que l'espai dedicat a l'opinió és inferior que a la informació. Tot i això és interessant observar com *El País* només dedica un 2% de les informacions sobre violència vers les dones publicades a les seves planes a l'opinió mentre que *l'Ara* li dedica el 14%. De fet, el mitjans d'abast territorial estatal són els que menys espai dediquen a l'opinió exceptuant *El Punt Avui* no publica cap article d'opinió. *El Periódico de Catalunya* és el diari que més pes dona a l'opinió, el 15% de les unitats publicades a les seves planes. Aquestes dades són molt semblants a la dels anys anteriors.

2.1.1 Opinió

De totes les unitats d'opinió publicades entre els 6 diaris de la mostra, 36, el 67% corresponen a articles d'opinió i/o columnes fixes. Les editorials representen el 30%, això representa 10 punts percentuals més que l'any 2018 – o dit d'una altra manera, enguany s'han publicat un 40% més d'editorials

sobre la violència masclista que l'any 2018-. Aquest fet és positiu entre altres perquè representa un manteniment del tema a l'agenda comunicativa.

A més, també hem trobat una tira còmica que tracta sobre la violència vers les dones. Les vinyetes no són pròpiament dit un article d'opinió però donat que donen una versió personal d'un tema d'actualitat hem cregut que el més convenient era emmarcar-la dins dels gèneres d'opinió. La tira la va publicar el diari *El Mundo* i pertany a Gallego&Rey.

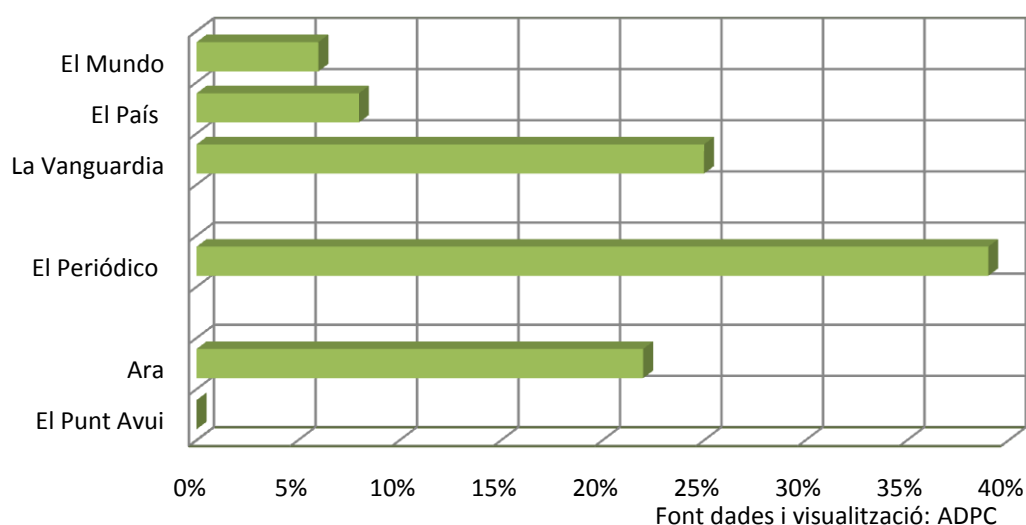
El 33% dels articles es van publicar al mes de novembre, mes en què es commemora la Diada Internacional contra la violència vers les dones. El següent més en el qual es publica més opinió és gener amb el 20%. Gairebé la meitat dels articles tracten de la postura vers la violència masclista de Vox, és a dir, deriven d'una actuació del món de la política. La resta dels articles, el 47%, es publiquen durant la resta de l'any.

Respecte, al sexe de les persones que signen els articles d'opinió, dels 24 articles d'Anàlisi -que són els que van signats- només troben 2 homes, tots dos a *La Vanguardia*: Josep Miró Ardévol i Lorenzo Bernaldo de Quirós. També hauríem de sumar la tira còmica, realitzada per Gallego&Rey.

2.1.1.1 L'opinió per diaris

Del total d'articles d'opinió publicats entre els 6 diaris, apareixen a les pàgines d'El Periódico de Catalunya, el 39%. *La Vanguardia* i l'*Ara*, el segueixen amb el 25% i 22%, respectivament. *El Mundo* i *El País*, els diaris més grans, no arriben al 10% del total d'articles. *El Punt Avui*, no publica cap.

Gràfic 3: Unitats d'opinió en % publicades sobre violència masclista per diari (2019)

Aquestes dades confirmen la tendència d'anys anteriors amb algunes precisions: *El Periódico* continua sent el diari que recull la majoria d'articles d'opinió però ha perdut gairebé més de 20 punts percentuals, percentatge que creix *La Vanguardia*, que ha passat de representar el 4% del total d'articles publicats al 25%.

El País i *El Mundo* no han publicat cap editorial. El 64% de les editorials es van publicar a *El Periódico*. Es més, aquest diari al llarg de l'any ha publicat el mateix nombre d'editorials que d'articles i columnes d'opinió vers aquest tema, 7. *La Vanguardia* publica 3 que representa el 27% del total i l'*Ara* 1, el 9%.

Tots 3 mitjans publiquen una editorial al voltant de la Diada del 25 de novembre.

2.1.2 Informació

Els diaris analitzats van publicar 406 unitats informatives que en conjunt representen un total del 92% de l'univers analitzat.

2.1.2.1 Tipus d'unitats informatives per àmbit temàtic

Segons el tema principal sobre el que versen les notícies, hem elaborat unes categories que permetin englobar i agrupar les diferents unitats analitzades.

Aquestes són: :

- **Agressions:** descripció del fet ocorregut
- **Balanços/ anàlisi:** informacions més elaborades sobre el fenomen de la violència masclista, des de l'evolució del nombre de víctimes, denúncies, ordres d'allunyament... fins a informacions que analitzen amb més profunditat aquesta xacra o algun aspecte que se'n pugui derivar: arrels del fenomen, conseqüències a diferents nivells (econòmica, social...), actuacions/ teràpies per la recuperació tant de víctimes com agressors, o altres elements que poden invitar a la reflexió i/o a la sensibilització i conscienciació.
- **Acció política:** totes aquelles informacions generades a partir del debat polític, les mesures polítiques i/o serveis i ajudes que ofereixen les diferents administracions (ajuntaments, autonomies, estat i, fins i tot, UE) i, l'ús dels diners públics destinats a lluitar contra aquesta xacra.
- **Judicials:** aquelles informacions relacionades amb el món jurídic, des del seguiment de judicis, notícies sobre sentències, explicacions de lleis i/o de doctrina jurídica...
- **Reivindicacions, crítiques, queixes i denúncies:** aquelles informacions que recullen actes de rebuig i/o reivindicatius, fins aquelles informacions que posen de manifest les crítiques i denúncies vers les falles del sistema tant a nivell de recursos judicials, polítics....
- **Històries de vida / Testimonis:** dones que expliquen la seva experiència com ara les dificultats per trobar feina per a les dones que han patit una situació de violència

- **Al voltant del fenomen:** aquelles informacions relacionades amb publicació de llibres, estrena de pel·lícules, investigacions acadèmiques... que tracten el tema de la violència vers les dones. Anàlisi de l'estat de la qüestió a altres països, a nivell polític i legal, i social.
- **Altres:** aspectes derivats d'aquesta xacra però que no analitzen el fenomen en si com per exemple, formacions específiques personal sanitari, policies...etc.

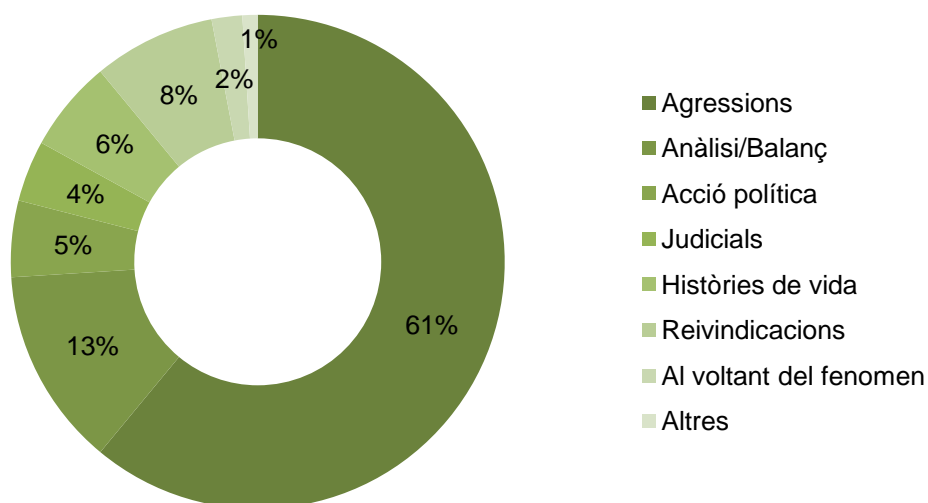
Aquestes categories, a més, les podríem agrupar en 3 grans grups: Agressions; Sensibilització o conscienciació, que engloba els àmbits temàtics d'Anàlisi/balanços, Reivindicacions, Històries de vida i Al voltant del fenomen; i, la resta.

A l'hora d'establir categories temàtiques, s'ha de tenir en compte que aquestes no es donen de forma pura a les informacions que publiquen els diaris, no són compartiments estancs. És a dir, una mateixa informació pot parlar d'una manifestació (Reivindicacions....) que es realitza arrel d'un assassinat concret (Agressions), donar dades del nombre total de dones assassinades (Balanços) i recollir declaracions polítiques i (acció política). Així, per tal de catalogar-les hem valorat el que es podria considerar el tema principal de la unitat informativa.

Com podem observar en el Gràfic 4, més de la meitat, el 61%, de les unitats purament informatives corresponen a casos d'agressions. Aquest percentatge suposa un augment en 10 punts percentuals respecte a les informacions sobre agressions o assassinats publicats l'any passat. D'altra banda, les informacions generades a partir del debat polític passen a representar només el 5% quan al 2018 suposaven el 12%. Així, podem pensar que enguany les actuacions polítiques han generat menys informacions.

La resta de categories o àmbits temàtics mantenen, amb petites variacions, percentatges similars als de l'any passat. Per tant, podríem establir que "la fotografia fixa" de com es distribueixen els àmbits temàtics s'ha consolidat al llarg del anys i gairebé sempre és la mateixa; es manté més o menys estable des del 2016.

Gràfic 4: Unitats informatives per àmbit temàtic (2019)

Font dades i visualització: ADPC

De les 245 unitats informatives publicades sobre mort i agressió, 20, el 8%, fan referència als fills de la parella. En 15 notícies, els fills són també víctimes mortals. En 5 unitats, els fills són víctimes perquè han presenciats l'assassinat. Enguany, 3 nens o nenes han mort a mans del seu pare o de la parella de la seva mare. A més, trobem una unitat informativa en la qual també es parla d'altres familiars ferits.

En les unitats informatives sobre agressions el mes de l'any de publicació no aporta cap dada extra ni interessant ja que, com és evident, es publiquen quan succeeix el fet.

Les informacions que podríem considerar de sensibilització/conscienciació, sumen 118, el 29%, xifra que també es manté estable en els darrers anys.

En aquest gran grup temàtic sí que és rellevant el mes en el qual es publiquen. El 21% surten a la llum durant el mes de novembre, quan se celebra la Diada Internacional contra la violència vers les dones. Aquest percentatge és una mica inferior al obtingut en edicions passades de l'estudi, que arribaven al 30%. Si això si es consolida és positiu ja que significa la violència masclista entra a l'agenda mediàtica no només en una data assenyalada. Però encara no estem en aquest escenari, fet que podem observar quan veiem que el següent més

que més informació pública sobre sensibilització es el de juny (14%), moment en el que es va arribar a les 1000 mortes i que va provocar tota una sèrie de peces a tots els diaris.

En el cas de les informacions que podríem considerar de sensibilització o agressions, 17 unitats informatives publicades (4%) giren al voltant dels menors, en tant que víctimes de la violència masclista tot i que no siguin reconeguts com a tal. Les informacions van des de testimonis de fills, ara ja adults, que van créixer sabent que el seu pare va matar a la seva mare, fins a reivindicacions per protegir els menors (mesures que s'apliquen o que caldria millorar), sentències exemplars o criticables respecte al tema que ens ocupa...etc.

També, hem trobat 5 informacions (1%), que parlen específicament, i com un dels temes principals, el problema del masclisme entre els menors i joves: el consum de pornografia, manca d'una educació en igualtat, augment d'agressions masclistes entre menors i joves... Aquesta problemàtica va ser tractada a *El Periódico de Catalunya (Les agressions masclistes de menors creixen en un 45%, 01/02/2020, Elisenda Colell)*; *ARA: (El crim de Reus alerta dels perills del masclisme entre els menors, 1/02/2019, Pau Esparch)*; i, *El nombre de menors que han comès una agressió masclista creix un 40% en dos anys, 24/11/2019, Montse Riart)*; *El Punt Avui: (Clam als carrers per posar fi a la violència masclista, 26/11/2019, E, Ferran)* i, *La Vanguardia, (Alerta per la persistència d'actituds de violència masclista entre els joves, 29/04/2019).*

Respecte a les unitats informatives englobades dins de la categoria judicials, la gran majoria, el 61%, són comentaris de sentències ja siguin de tribunals ordinaris com del Tribunal Suprem. D'aquestes *El País* publica pràcticament la meitat de totes d'elles.

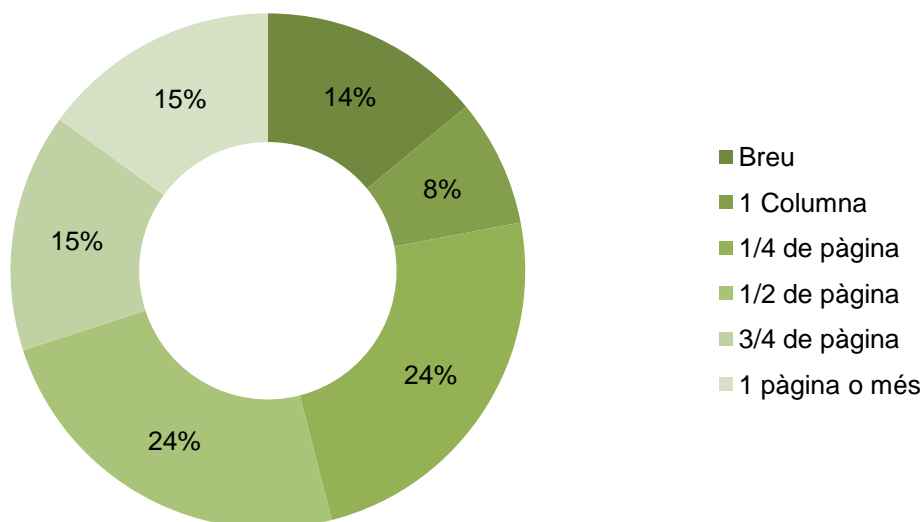
L'altre 28% de les unitats d'aquesta categoria tenen a veure amb explicacions de les lleis d'igualtat i violència, i d'aquelles decisions que fixen doctrina jurídica. *El País*, publica els 2/3 d'aquestes informacions.

Finalment, també es poden trobar propostes per organitzar els jutjats de violència.

2.1.2.2 L'extensió de les unitats informatives

L'extensió de les peces informatives són similars. Si observem el gràfic 5, el primer que observem és que no hi ha cap extensió majoritària que destaquí de manera rellevant.

Gràfic 5: Extensió de les unitats informatives (2019)

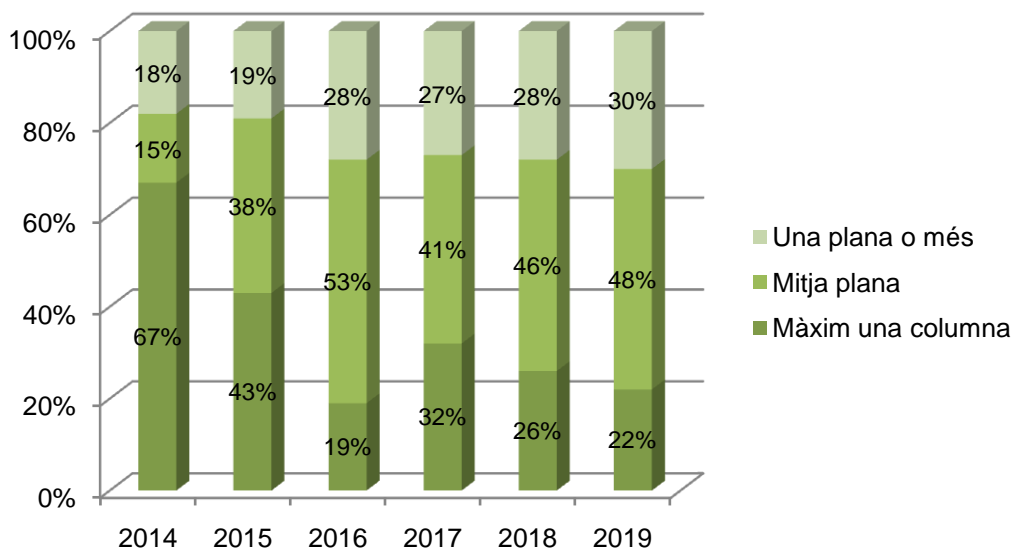

Font dades i visualització: ADPC

De totes maneres, les hem agrupat per veure de manera més clara les extensions: les més petites (Breu, 1 columna) sumen el 22%; les extensions mitjanes (1/4 pàgina i 1/2 pàgina), el 48%; i les extensions més grans (3/4 de pàgina i 1 pàgina o més) el 30%. Tenint en compte això, podem afirmar que les extensions més usades són les que podríem definir com a mitjanes.

Aquesta distribució es pràcticament idèntica a la de l'any 2018.

Gràfic 6: Evolució de les extensions informatives en els darrers 5 anys (2019)

Font dades i visualització: ADPC

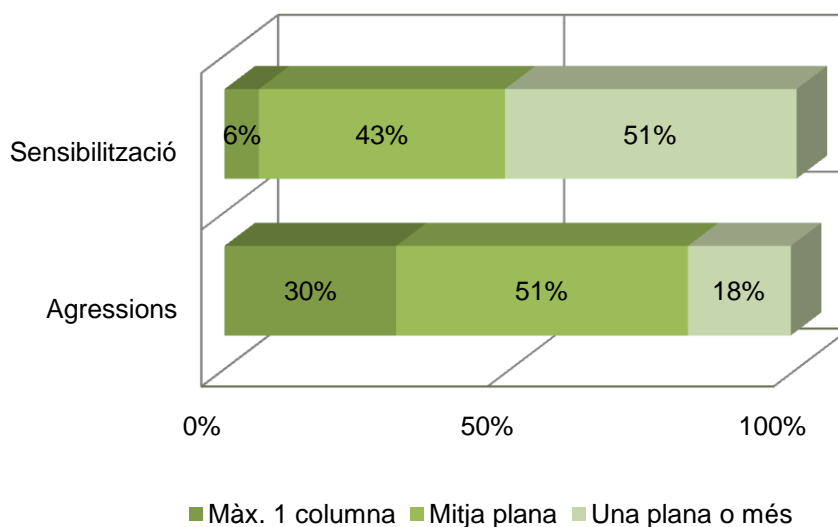
Com es pot apreciar en el Gràfic 6, des de l'any 2016, l'extensió majoritària es la de mitjà plana. Aquesta extensió era la més utilitzada en els primers anys que l'ADPC va realitzar l'estudi. Al 2010, aquesta tendència es va trencar i l'extensió més utilitzada va començar a ser el breu que va arribar a aglutinar prop del 70% entre els anys 2013 (69%) i 2014 (67%). Com podem observar en el gràfic a l'any 2015, aquesta tendència varia i mica en mica, les extensions mitjanes comencen a ser majoritàries. Tendència que es manté fins ara.

Les extensions més grans augmenten al llarg dels anys a mida que augmenten les informacions de sensibilització i/o conscienciació.

És interessant observar quina extensió emprava de forma majoritària cadascun dels grans àmbits temàtics.

Només el 6% de les informacions de sensibilització es publiquen en una extensió de com a màxim una columna. I, per tant, per aquest àmbit temàtic les extensions més usades són les de mitja plana o les d'una plana o més. Això és lògic si pensem que la gran majoria d'aquest grup són reportatges en profunditat.

Gràfic 7: Extensió de les unitats informatives per grup temàtic (2019)

Font dades i visualització: ADPC

D'altra banda, les informacions sobre agressions utilitzen de forma majoritària la mitja plana i fins i tot, el breu. També observem que el 18% de les informacions sobre agressions es publiquen en una extensió gran. Aquest percentatge equival a 45 unitats informatives. Aquest fet, no és positiu perquè, malgrat que no sempre és així, quan més espai utilitzen per explicar una agressió més fàcil és caure en un lèxic i detalls més grocs, emprar fotos poc adequades com l'aixecament del cadàver o no fer un ús adequat de algunes fonts que aporten poc contingut.

La següent taula és un resum del tipus d'àmbit temàtic que recull cadascuna de les extensions i en el que podem observar com les informacions més breus tracten majoritàriament sobre casos d'agressions i les més extenses són sobretot de reflexió i sensibilització.

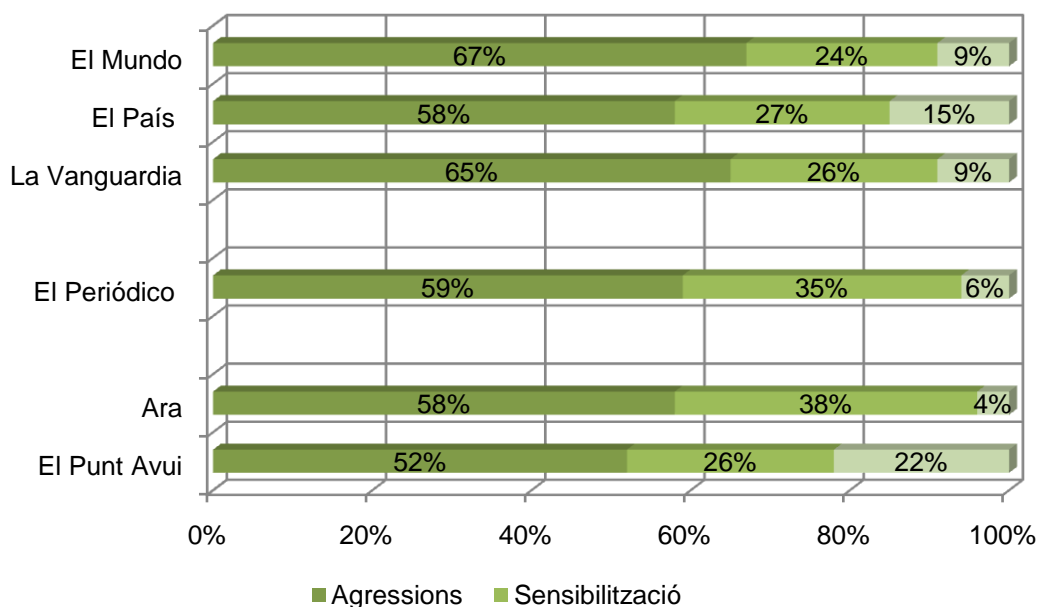
Taula . Quadre resum de les extensions i els àmbits temàtics (2019)

Extensió i Tipus d'informació	
Breu	El 86% són unitats informatives sobre casos d' agressions
1 Columna	El 83% són unitats informatives sobre casos d' agressions
¼ de pàgina	El 68% són unitats informatives sobre casos d' agressions
½ pàgina	El 60% són unitats informatives sobre casos d' agressions
¾ pàgina	El 30% són unitats informatives sobre " sensibilització "
1 pàgina o més	El 72% són unitats informatives sobre " sensibilització "

2.1.2.3 La informació per diari

Podem observar que tots els diaris reproduïen un esquema similar. Les informacions que més es publiquen són les de casos d'agressions, amb més de la meitat de totes les unitats publicades per cada diari respecte a la violència vers les dones. Les de sensibilització se situen al voltant del 30%. La resta de categories se situen sobre el 10%. Podem destacar que, respecte les unitats publicades sobre casos d'agressions *La Vanguardia* i *El Mundo* superen el percentatge obtingut de l'anàlisi general, el 61%.

Gràfic 8: Unitats informatives per àmbits temàtics i per diari (2019)

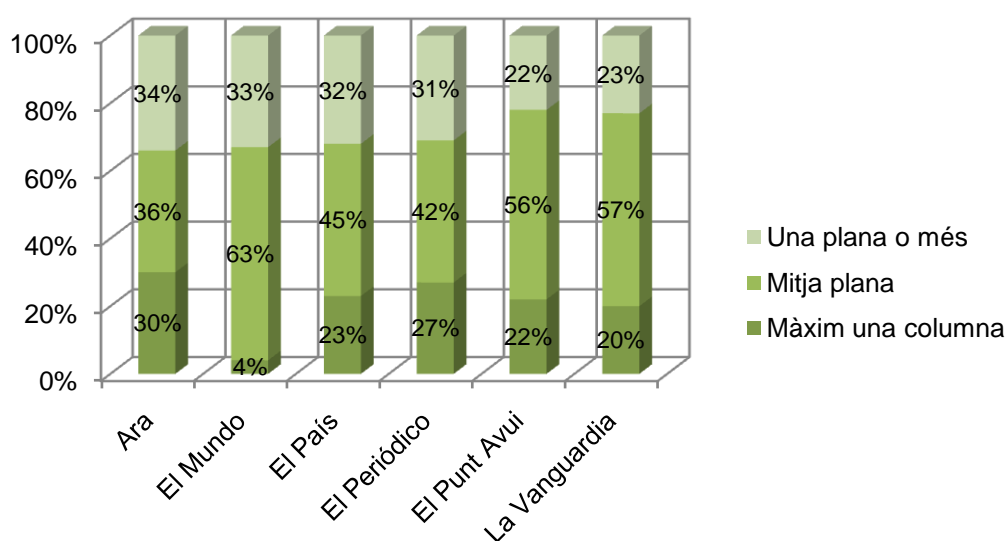
En canvi, *El Periódico* i *l'Ara* són els diaris que més importància donen a les informacions relatives a la sensibilització i/o conscienciació. Superen en 6 i 9

punts percentuals al percentatge de l'anàlisi general situat en el 29% de totes les unitats publicades entre els 6 diaris.

El País és el diari que més importància dona a la resta de categories: assoleix el 15% principalment per les informacions de la categoria judicial.

Si observem quines extensions utilitza cada mitja en les unitats informatives sobre violència que publica, observem que es torna a repetir l'esquema que veiem en l'anàlisi general: 22% de breus, 48% ½ plana, i, 30% 1pàgina o més.

Gràfic 8: Unitats informatives per àmbits temàtics i per diari (2019)

Font dades i visualització: ADPC

El diari *El Mundo* és el mitjà que més s'allunya d'aquest esquema ja que només utilitza els breus en un 4% dels casos.

Tots els diaris, utilitzen les extensions més grans per les unitats de les categories de sensibilització i conscienciació; i les més petites, per les de casos d'agressions.

2.2 L'ús de la fotografia

De les 406 unitats purament informatives, el 62% van acompanyades per fotografies.

Aquesta dada confirma la tendència que vam observar a l'any 2016 i que les edicions de les recerca del 2017 i 2018 va corroborar: el nombre d'unitats informatives que van acompanyades per una fotografia ha crescut considerablement. Tot sembla indicar que aquest augment de la fotografia concorda amb la pujada d'unitats informatives d'una extensió mitjana i gran, i per tant, l'abandó de l'ús del breu.

Tot i això, hem de dir que el 6% de les unitats informatives amb fotografia tenen una extensió de com a màxim una columna.

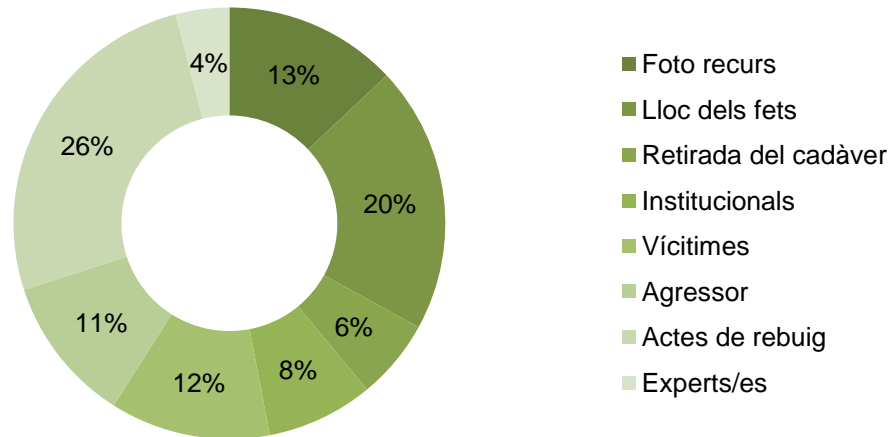
Van acompanyades de fotografies:

- el 55% de les informacions sobre agressions
- el 57% de les informacions d'anàlisi/reflexió
- el 80% de les informacions d'acció política
- el 67% de les informacions judicials
- el 96% de les informacions sobre històries de vida
- el 87% de les informacions de la categoria reivindicacions
- el 78% de les informacions de la grup al voltant del fenomen

Segons el contingut de les fotografies, des de l'ADPC hem realitzat les següent classificació:

- **Lloc dels fets:** edifici on vivia, lloc del succés, familiars i amics a les portes de l'edifici. En moltes d'aquestes fotografies apareixen també els cossos de seguretat.
- **Cadàver o retirada del cadàver**
- **Fotos de l'agressor, detingut/acusat**
- **Víctimes i/o testimonis**
- **Actes de rebuig...**
- **Institucionals:** parlamentaris, actes polítics, fiscals, edificis, campanyes institucionals, cinema...
- **Fotos de persones expertes**
- **Fotos de recurs**

Gràfic 9: Tipus de fotografies (2019)

Font dades i visualització: ADPC

El 37% de les fotografies que es publiquen formen part d'aquelles categories que podem considerar bones pràctiques en tant que compleixen amb les Recomanacions. Són les fotos de recurs (13%), les institucionals (8%) i les fotos sobre actes de rebuig (26%). Aquest percentatge és pràcticament a l'any 2018.

La segona categoria que recull més fotografies és la de "lloc del fet", amb un 20%. Aquestes fotografies poden caure en el que considerem una mala praxis, si ens cenyim a les Recomanacions: la gran majoria mostren els llocs dels fets (portals de casa, garatges...), detalls pels quals la víctima pot perdre l'anonimat. S'ha de dir, que aquest percentatge està 6 punts per sota de l'edició de l'any passat.

Respecte la categoria de víctimes, que corresponen al 12% de totes les fotografies, cal dir com a positiu que en el 34% dels casos la víctima apareixen en qualitat de testimoni, es a dir, com a protagonista i font de la informació.

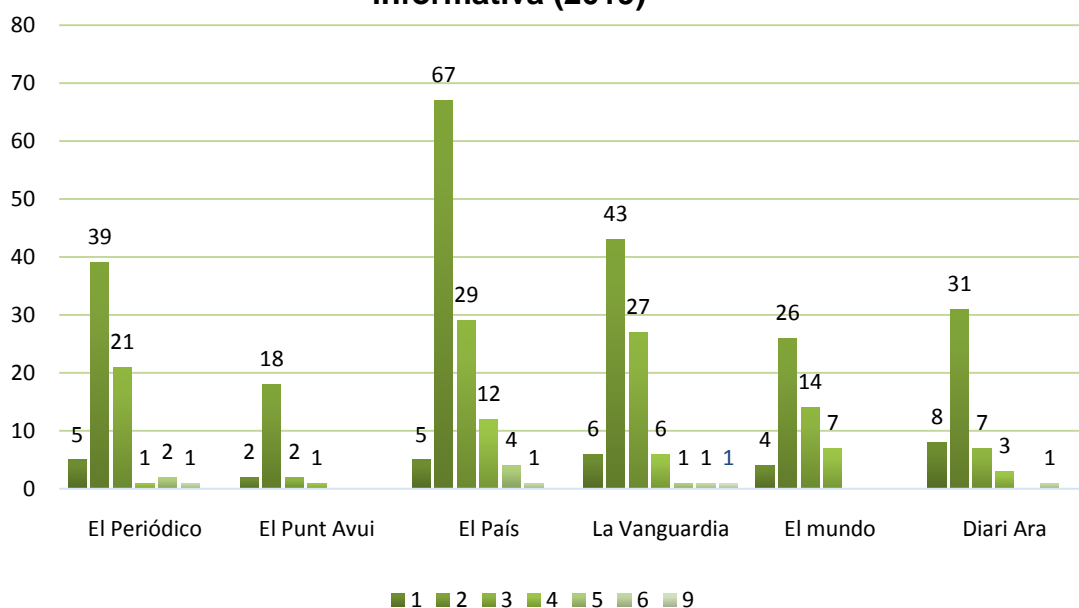
En canvi, i com dada negativa el 6% de les fotografies publicades recullen el moment de l'aixecament o trasllat del cadàver. Aquest tipus de fotografies havien desaparegut però a partir del 2015, les tornem a trobar. No representen però més del 3% o el 4% de totes les fotografies. La pitjor dada la trobem al 2017 quan aquestes imatges van arribar al 11%.

Pràcticament, 2/3 de les unitats informatives que es publiquen amb la foto de la retirada del cadàver tenen una extensió de ½ plana. Per tant, en aquest cas, aquesta no és una foto que es posa per omplir –com podríem pensar en les unitats amb una extensió més gran-. Per aquest tipus de foto han optat tots els diaris excepte l’Ara i El Punt Avui.

2.3 Les fonts informatives

La informació sobre violència masclista publicada als diaris analitzats es redacta majoritàriament recorrent a dues fonts (56,5%). Aquest exercici periodístic és positiu si es té en compte que la contrastació de la informació és una de les activitats fonamentals dels i les periodistes.

Gràfic 10. Nombre de fonts utilitzades per peça informativa (2019)

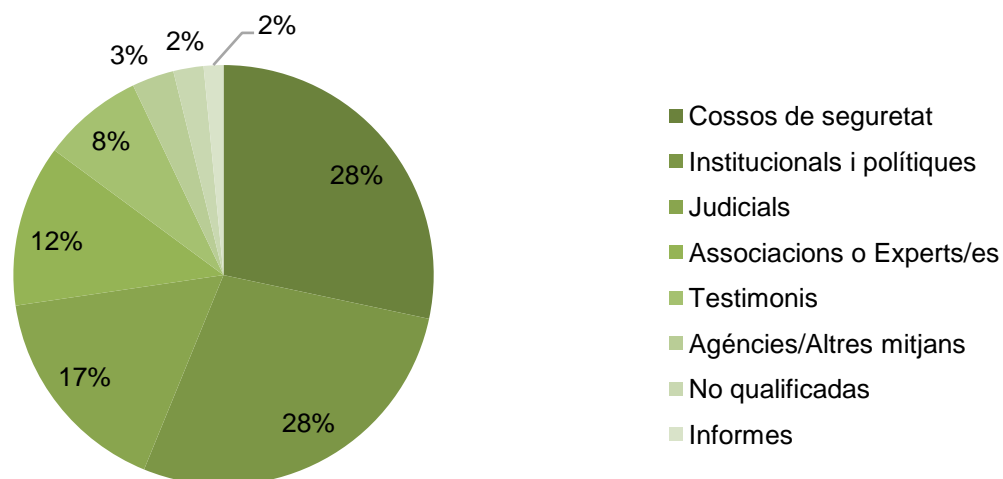

Font dades i visualització: ADPC

Com es pot observar en el gràfic anterior són poques les notícies que utilitzen una sola font d’informació (7,5%). Una altra dada que es valora com a positiva és que un 35% de la informació té entre 3 i 9 fonts. Un 25,5% són notícies amb tres fonts.

Els Cossos de Seguretat (28%), les fonts institucionals i les polítiques (27,5%) són les més utilitzades pels i les periodistes que cobreixen informacions de violència masclista. Aquests resultats són semblants als obtinguts en l'informe de 2018 encara que en menors percentatges. En tercer lloc, hi ha les fonts judicials (17%) que, respecte a les dades de 2018, es manté gairebé en igualtat de percentatges (18%).

Gràfic 11. Tipus de fonts (2019)

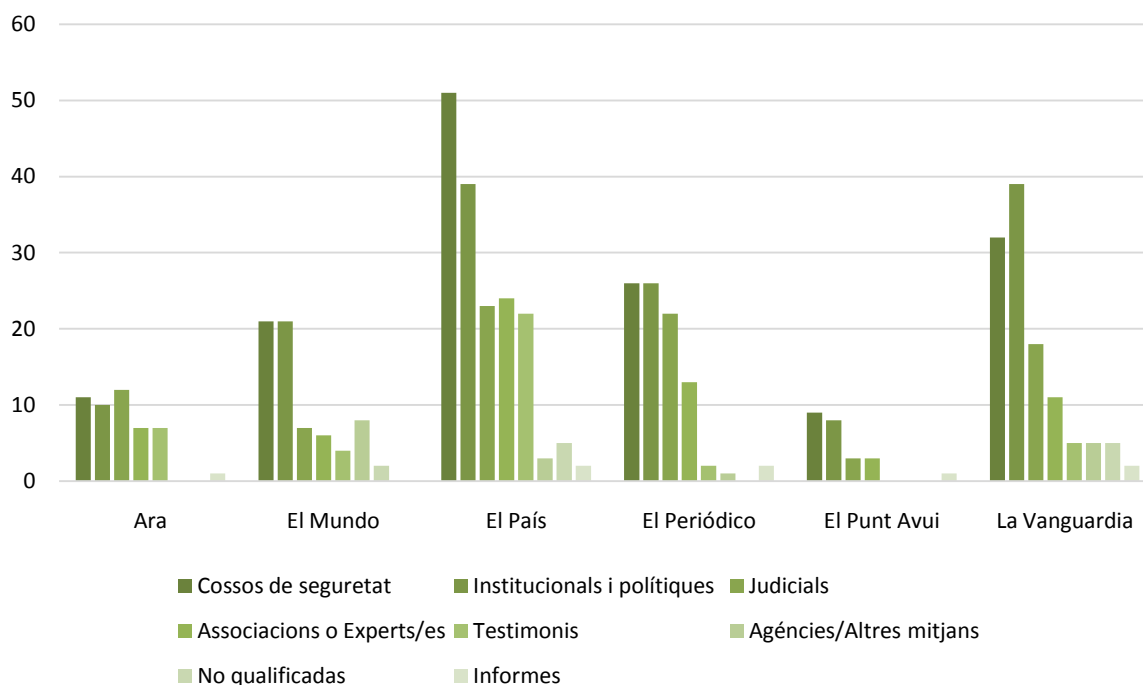
Font dades i visualització: ADPC

Els resultats fins ara descrits no presenten majors diferències respecte a l'informe de l'any 2018, però, sí que s'han trobat disparitats en les categories: testimonis, Associacions o experts/es, agències i no qualificades. Per exemple, l'ús de testimonis (de l'agressor, de la víctima o de l'entorn proper a la víctima) en la cobertura periodística sobre violència masclista ha baixat, el 2018 representava un 16% i el 2019 un 8%. Aquesta és una apreciació qualitativa que es considera necessari assenyalar malgrat que es tracti de dues mostres diferents. En la mateixa línia, s'ha observat que les associacions i experts/es com a fonts han disminuït. Enguany hem trobat un 4% i el 2018 un 12%. Una dada positiva, en aquest exercici comparatiu, és que les fonts no qualificades en el 2019 (2%) van baixar, prenent com a referència la dada de 2018 (7%).

En aquesta edició hem considerat destacar la categoria "Informes" (2%) – que fa al·lusió als resultats d'estudis universitaris, de centres d'estadística nacional o local i d'altres organismes amb l'objectiu de visibilitzar la seva tasca i animar a sumar aportacions en aquest àmbit.

La disgregació de les fonts informatives per diaris aporta informació més específica respecte als seus usos. Per exemple, a El País les associacions de víctimes de violència masclista, les associacions de defensa de drets de les dones, d'experts/es en la matèria, així com els testimonis de víctimes i/o del seu entorn és una pràctica periodística recurrent gairebé idèntica a la de l'ús de fonts judicials. Mentre que a El Periódico i al Punt Avui els testimonis prou feines s'utilitzen per elaborar la informació. Finalment, tot i que les associacions i expertes segueixen presents en percentatges molt baixos si que s'utilitzen de manera diversificada com a fonts en el total dels diaris analitzats.

Gràfic. Tipus de fonts per diari (2019)

Font dades i visualització: ADPC

Malgrat publicar poques peces sobre violència masclista, al diari ARA els i les periodistes que cobreixen violència masclista solen utilitzar les fonts informatives d'una forma variada. Pel que fa al discurs periodístic sobre aquesta temàtica és divers i no l'observen des d'un enfocament determinat o predominant. Al Periódico, passa alguna cosa similar, encara que en menor mesura, en aquest cas, donen molt menys importància als testimonis.

Les dones que pateixen la violència masclista no són considerades fonts informatives de les notícies sobre violència. De fet, en només 17 notícies de 442 s'ha recorregut a elles i en 9 s'han utilitzat cites textuales del seu testimoni

per redactar els titulars. En ells, les dones detallen el tipus de maltractament sofert i les seqüeles sofertes per la violència entre altres coses. No obstant això, són més les notícies (21) que recullen els testimonis de les mares o pares de la víctima (9), o de l'entorn proper -familiars propers i /o amistats- (7) o fins i tot dels fills o de les filles de les víctimes (6).

Les fonts expertes i associacions (12%) fan referència a una varietat de perfils com: observatoris de la violència masclista, institucions de defensa de drets de les dones, associacions professionals de defensa de dones que han patit violència masclista, fundacions de suport a les dones i entitats feministes.

A continuació, es detallen les associacions i les persones expertes que es van utilitzar com a font d'informació en les notícies analitzades:

- Cova Alvarez, Associació “In Via”
- Asociación Themis
- Experta María Castellano Arrollo
- María Dolores Lozano, presidenta de l'Associació Espanyola d'Advocats de Família (Aeafa)
- Mila del Campo, psicòloga forense en l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Burgos
- Miguel Lorente, exdelegat del Govern per a la Violència de Gènere
- Marisa Soleto, directora de la Fundació Dones
- Susana Gisbert, fiscal especialista en violència de gènere a València
- Andrea García, del Grup Central d'Atenció a les Víctimes
- Pilar Martín Nájera, fiscal contra la violència sobre la dona
- Núria Balada, Presidenta de l'Institut Català de les Dones/Laura Martínez, Presidenta de l'ICD
- Presidenta colegio de abogacía de Sant Feliu
- Paco Abril, sociòleg i professor de la Universitat de Girona
- Alba Alfageme, psicòloga especialitzada en violència masclista
- La Fundació Surt directora, Sira Viladell y Mercè Ordovás miembro de la Fundación
- Graciela Atencio, directora de Feminicidio.net
- Carla Vallejo, magistrada i sòcia fundadora de l'entitat Mujeres Juezas
- Montserrat Vilà Planas, Presidenta de la Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere
- Júlia Humet, advocada especialitzada en violències masclistes
- Jutge Carlos Pascual Alfaro, que fa dotze anys que és al capdavant del jutjat de violència contra la dona número 1 de Barcelona
- Andrea García, caporal de los Mossos de Esquadra
- Ángeles Carmona, Presidenta del Observatorio de la Violencia Doméstica y de Género del Consejo General del Poder Judicial

- Francisco Fernández Marugán, Defensor del pueblo,
- Paloma Sánchez, que exercia como jefa de la Unidad contra la Violencia sobre la Mujer de la subdelegación del Gobierno en Castellón
- Marta Cárdua, experta en violencia de género del Consejo de Trabajo Social
- Marisa Soleto, Fundación Mujeres
- Ana Gómez Plaza, psicóloga en un Centro de la Mujer de Castilla La-Mancha y voluntaria en la Fundación Igual a Igual
- Natividad Hernández, psicóloga de la Comisión para la Investigación de Malos Tratos

Amb l'objectiu d'obtenir una informació més precisa de l'ús periodístic de les fonts durant els fets que generen agenda informativa s'ha observat el comportament d'aquestes en la cobertura del 25 de novembre: Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència contra les Dones de 2019. Específicament de les 35 notícies publicades -que representen un 8% respecte del total- entre el 25 i el 26 de novembre. És important assenyalar que 11 de les 35 notícies no fan servir cap font perquè al menys 9 són columnes d'opinió i 2 editorials.

La cobertura dels diaris del 25 de novembre és molt desigual. Els diaris Ara (11), El Periódico (8) i La Vanguardia (8) són els que més notícies van redactar al voltant d'aquesta data. En la majoria s'utilitzen dues fonts d'informació per explicar els esdeveniments del 25 de novembre. En aquest sentit, les institucions segueixen sent importants per als i les periodistes en dates que generen agenda com el Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència contra les Dones, però, i en aquest cas les dades discrepen amb les generals, les associacions de lluita contra la violència masclista i / o de defensa dels drets de les dones i expertes/s en la matèria tenen la mateixa presència que les institucionals. Que el relat periodístic inclogui la veu de les associacions visibilitza la seva feina, les accions realitzades, els esforços invertits i els èxits obtinguts en la lluita contra la violència masclista.

3. ANÀLISI ASPECTES DE LES RECOMANACIONS

3.1. Cóm es parla de víctima i agressor?

En aquest apartat, analitzarem els punts més importants de les *Recomanacions sobre el Tractament de la Violència Masclista als programes informatius i d'entreteniment als Mitjans de Comunicació*. En les edicions anteriors de la recerca, per analitzar aquest aspectes utilitzàvem una mostra més petita corresponen al mes de gener i setembre. Enguany, estudiarem els resultats a partir de totes les informacions publicades al llarg de l'any 2019 i que pertanyen a la categoria d'agressió ja que són les informacions susceptibles de subratllar el fet migratori i de veure si es respecte o no l'anonimat.

3.1.1 El fet migratori

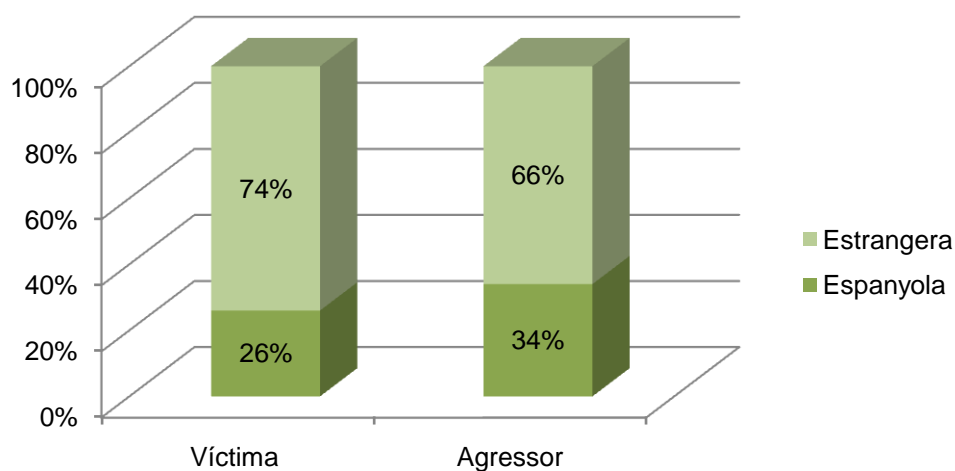
De les 245 unitats informatives de la categoria agressió, el 55% no donen cap dada respecte la nacionalitat de la víctima o de l'agressor. Per tant, en el 45% de les informacions aquesta dada surt subratllada, la majoria de vegades tant de la víctima com de l'agressor.

La procedència o nacionalitat de la víctima es dona en el 37% de les informacions. La nacionalitat de l'agressor en el 38%.

En els darrers anys, podem observar com les notícies que no fan esment a la condició d'estranger de la víctima o de l'agressor es troben al voltant del 50% i 60%. A l'any 2018, de forma excepcional només es van fer ressò d'aquesta qüestió un 17% de les informacions. Però enguany, s'ha tornat als percentatges habituals. Aquesta dada és molt positiva i, a més, trenca amb una idea preconcebuda respecte a que els mitjans destaquen a aquesta dada i que ho fan perquè respon a una realitat social. .

En canvi, cal subratllar que destaca més quan tant la víctima o l'agressor no són de nacionalitat espanyola que quan si ho són:

Gràfic 13: Unitats informatives i la procedència nacional (2019)

Font dades i visualització: ADPC

Fins i tot, quan les víctimes són espanyoles però nacionalitzades també apareixen les expressions espanyol/-a de procedents del Màroc o d'origen colombià. El fet que aquestes mateixes expressions es repeteixi pel mateix cas en diferents diaris ens fa pensar que aquesta dada els mitjans la poden extreure de fonts institucionals com la policia, mossos d'esquadra.

3.1.2.L'anonimat

Les Recomanacions sobre el tractament de la violència masclista als mitjans de comunicació estableixen que és millor mantenir tant a les víctimes com als agressors en l'anonimat.

El 52% de les unitats informatives publicades no identifiquen a la víctima i el 64%, no identifiquen a l'agressor. En les edicions anteriors, hem pogut observar que l'anonimat de l'agressor sempre ha estat per sobre del 50%. En canvi, l'edició de la recerca del 2018 per primera vegada el respecte a l'anonimat de la víctima va ser superior al 50%. Tot i això, el respecte a l'anonimat de l'agressor és més gran.

De les 118 unitats publicades que sí identifiquen a la víctima, el 53% esmenten el nom i el cognom; el 21%, només el nom; 18%, nom i inicial del cognom i el 8%, faciliten només les inicials.

En el cas de l'agressor, de les 89 informacions que no respecten l'anonimat, el 56% esmenten el nom i el cognom; el 17%, nom i inicial del cognom; el 16%, inicials; el 10%, només el nom; i, el 1%, diuen la inicial del nom i el cognom.

Ara bé, des del 2014 hem identificat cada cop més informacions que esmenten altres aspectes a partir del qual es poden identificar tant a la víctima com a l'agressor: edat, barri, adreça, lloc de treball, professió. A més, en la majoria d'ocasions no es diuen només una d'aquestes dades, si no que es donen varies... això implica que pot ser més fàcil identificar a les persones implicades.

3.1.3. *Modus Operandi*

De 245 unitats informatives que es fan ressò d'un cas de mort o agressió, el 51% fan menció al *modus operandi*. I en un 20%, destaquen aquesta informació en el titular. Podem veure més detall a l'apartat dels titulars.

4. REFLEXIONS GENERALS. ELS TITULARS

Si analitzem la mostra de notícies publicades a la premsa escrita vinculades a feminicidis en l'àmbit de la parella, observem que dels 445 titulars analitzats, només un 14,16% parlen de casos de violència masclista en l'àmbit de la parella en què la dona hagi estat assassinada.

Les capçaleres que més notícies de feminicidis han recollit durant el període són: El País (30,16%), La Vanguardia (25,40%) i el Periódico (20,63%). Les 63 peces tenen tractament d'informació i són presentades com a notícia en el 100% dels casos, entenem que aquest fet es causa directa del contingut específic, centrat en el fet noticiable d'un feminicidi.

Pel que fa al subjecte de la notícia, les dades mostren que en gairebé la meitat dels casos (49,21%) el subjecte de l'acció és l'autor dels fets. En aquest punt notem un lleuger descens respecte a l'any anterior, en què l'agressor era el protagonista en més de la meitat de les notícies.

Els feminicides són homes masclistes que han estat legitimats per un sistema patriarcal que els empara. Presentar-los intentant subratllar, en aquest cas, el seu historial delictiu contribueix a alimentar el mite fal·laç que situa les violències masclistes en els marges de la societat. Males praxis en aquesta línia són: “L'assassí masclista de l'Hospitalet era carterista” (El Periódico) i “El detingut per matar l'exparella tenia una identitat falsa” (ARA).

Un altre punt important per seguir avançant en l'eradicació de les violències masclistes és la necessitat de mostrar que l'acte violent té conseqüències negatives per als agressors, tal com recullen les Recomanacions en el seu 13è punt. És important recollir la resposta de l'agressor, i és una bona pràctica fer-ho en el titular, especialment si es visibilitza que els fets han estat castigats. En aquest punt veiem que tot i que s'obvia aquesta informació en 1 de cada 5 titulars (21,21%), gairebé en el 40% dels casos es recull en el titular que l'autor dels fets ha estat detingut. El 18,18% de les peces recullen en el seu titular el suïcidi del feminicida o la temptativa frustrada de fer-ho. Només en un 13,64% dels titulars es destaca l'ingrés a presó del perpetrador dels fets. Bones pràctiques són aquests exemples: “El detingut per matar la parella a Vinaròs,

en presó provisional” (El Periódico), “Presó per a l'acusat de matar la seva exparella a l'Hospitalet” (La Vanguardia) i “Prisión para el abogado que asesinó a su mujer en Terrassa” (El Periódico). Aquest punt és clau, perquè difondre quines són les conseqüències penals pels victimaris contribueix a destacar el rebuig institucional i social cap a les violències masclistes i aïllant així els agressors i eliminant els espais de connivència amb aquests.

En aquesta línia, és necessari posar el focus en qui és el responsable de les agressions i els feminicidis. Fórmules emprades en què s'eludeix la relació entre víctima i autor “Mata una dona en un pis de Reus i se suïcida llançant-se pel balcó” (El Punt Avui), o s'amaga darrere de formes impersonals qui és l'autor dels fets “Una dona i un home morts a Ayamonte” (La Vanguardia) contribueix a desdibuixar la responsabilitat dels fets. Encara és més greu quan directament es responsabilitza la violència masclista dels assassinats, invisibilitzant totalment l'autoria d'aquests feminicidis, per exemple en aquesta notícia “Dues assassinades per la violència masclista en un diumenge negre” (El Periódico).

Sovint un indicador de sensacionalisme en l'estil periodístic és mostrar el modus operandi en el titular. Les *"Recomanacions sobre el tractament de la violència masclista als mitjans de comunicació"* recullen que cal evitar el sensacionalisme i el dramatisme, tant pel que fa a la forma com pel que fa al contingut de les informacions sobre violència masclista. En aquesta línia, cal evitar el sensacionalisme que aporta el modus operandi en el titular, sense rellevància informativa ni valor pedagògic, contradient el punt 8 de les Recomanacions que especifica que s'han d'evitar les descripcions detallades, escabroses o impactants. Pel que fa als casos analitzats, la major part dels titulars, el 84,13% dels 63 titulars analitzats, no mencionen l'arma utilitzada en l'agressió, mentre que en un 15,87% dels titulars s'especifica el modus operandi emprat en l'incident. Justament han estat en els casos de Terrassa i el Prat de Llobregat en què més s'ha recollit el modus operandi, probablement per l'espectacularitat dels fets. En aquests dos exemples “Assassinada a cops de destrat per la seva exparella i enterrada a casa” (ARA) i “Una decena de puñaladas delante del hijo” (El Mundo), la causa de la mort podria incloure's en el cos de la notícia com a part de la informació dels fets però que figuri en el

titular només contribueix a incrementar morbositat del cas. L'excepció és aquest cas "El arma, clave en la investigación del triple crimen" (El Mundo), en què donar aquest protagonisme a l'arma utilitzada ens emplaça directament a conèixer les Claus per resoldre el feminicidi.

Un altre punt de les "Recomanacions sobre el tractament de la violència masclista als mitjans de comunicació" empeny a fer visibles els efectes devastadors de la violència masclista en les dones i llurs infants.

En alguns dels titulars relatius als casos de violència masclista de la mostra recullen també de les víctimes col·laterals, majoritàriament esmenten altres víctimes directes també assassinades amb la parella o exparella de l'agressor. Els casos succeïts el 2019 mostren que la violència masclista en l'àmbit de la parella afecta de forma extrema a persones de l'entorn, concretament a un fill menor assassinat a Tenerife "Detingut per haver assassinat a cops la seva dona i el seu fill" (La Vanguardia), fills testimonis directes del feminicidi "Un home mata la seva parella davant de les seves dues filles petites a Madrid" (ARA), o el cas del triple assassinat de Pontevedra en què l'agressor també mata a l'excunyada i l'exsogra de la seva exparella, a la qual també assassina "Un hombre mata ante sus hijos a su exmujer, su excuñada y su exsuegra" (El País)

La violència masclista no és una qüestió aïllada, individual i privada, com s'ha tractat durant molt de temps en els mitjans de comunicació però també a altres estructures del sistema patriarcal en què vivim. Les violències masclistes són un problema social i públic, i els feminicidis sacsegen la nostra societat i posen sobre la taula les mancances d'una societat patriarcal que es resisteix a fer un veritable abordatge integral de les violències masclistes.

En aquest capítol a més recuperem una selecció de titulars tal i com vam fer en l'edició del 2016. Hem agrupat la selecció de titulars sota els apartats següents:

L'agressor, el protagonista

En els titulars es destaca en gairebé la meitat de les notícies que l'agressor és el protagonista del fet, de l'assassinat o l'intent d'assassinar. També s'està estenent la pràctica de incorporar en el titular la conseqüència per l'agressor, és a dir si s'ha suïcidat, ha estat detingut o ha fugit.

Exemples:

- **ARA (19/01/2019)** Mata l'advocada que el va defensar d'haver mort la dona
- **ARA (26/03/2019)** Un home mata la seva dona a Madrid i se suïcida
- **El Periódico (09/04/2019)** El detingut per matar la parella a Vinaròs, en presó provisional
- **El Periódico (21/04/2019)** Detingut un policia per matar la parella a Olot
- **El País 16/05/2019** Detenido un hombre tras cortar el cuello a su exnovia en A Coruña
- **La Vanguardia (02/06/2019)** Detenen un home a València després de pegar a la seva parella i intentar asfixiar-la
- **El País (22/07/2019)** Un hombre mata a su exmujer en Lugo y se suicida
- **El Mundo (23/07/2019)** Un hombre apuñala a su mujer e intenta suicidarse en Calpe
- **El Punt Avui (06/08/2019)** Detingut per la mort de l'exparella a l'Hospitalet
- **La Vanguardia (17/08/2019)** Un home mata la seva parella i demana ajuda a un amic per amagar-la

Homicidi ampliat. Els efectes col·laterals de les violències masclistes

La violència masclista repercuteix fortament en els fills, filles i persones familiars o de l'entorn de les víctimes. Aquest fet els titulars i el cos de les notícies el reflecteixen i hem trobat més de 25 notícies en què a més d'informar de la mort de la dona, s'informa també de la dels fills/es o altres persones com la mare, la cunyada, una amiga... És positiu perquè mostra tota l'extensió de la violència masclista i les seves ramificacions.

Exemples:

- **La Vanguardia (26/03/2019)** Un home mata la seva dona davant dels fills, d'11 i 5 anys
- **El Periódico (01/08/2019)** Un home mata la seva dona i fereix el seu fill a Burgos
- **El País (17/09/2019)** Un hombre mata ante sus hijos a su exmujer, su excuñada y su exsuegra
- **ARA (17/09/2019)** Triple crim masclista davant els fills a Pontevedra
- **EL Mundo (19/09/2019)** 11 niños vieron a su padre matar a su madre en un año

Modus operandi

Si bé la majoria de notícies no recullen en el titular l'arma utilitzada o el modus en què l'agressor ha perpetrat el seu crim, sí que aquest fet es reflecteix i s'incrementa la tendència d'explicitar-ho. Queda pel debat si és pur sensacionalisme dir que l'ha matat amb 19 punyalades, amb una destral o a ganivetades o també és informació que ajuda a veure en tota la seva dimensió l'horror de la violència masclista.

Exemples:

- **El Punt Avui (06/01/2019)** Detingut per haver apunyalat l'exparella al mig del carrer
- **El Mundo (30/01/2019)** Una joven de 18 años mata a su novio de una puñalada en Ibiza
- **El País (01/02/2019)** La noia assassinada a Reus tenia 17 anys i va ser decapitada
- **El Mundo (11/03/2019)** Una decena de puñaladas delante del hijo
- **El Mundo (09/04/2019)** El asesino de Vinaroz descuartizó a la chica, y se busca a cómplices
- **El País (11/06/2019)** Un hombre mata a tiros a su cuñada en Aranjuez
- **El Periódico (22/06/2019)** L'assassí de Terrassa va matar l'exnòvia amb una destral
- **El Periódico (23/09/2019)** Un home mata a ganivetades la seva parella a Mallorca
- **ARA (27/11/2011)** Un home cala foc a una dona en un parc públic de Palma
- **El Punt Avui (03/12/2019)** Un home mata a ganivetades la parella, al Prat

Titulars amb xifres

El 2003 és l'any en què es comença a fer el recompte de les dones assassinades per les seves parelles o exparelles. El 2019 s'arriba a la xifra de 1000 assassinades. El número 1000 ha servit per fer notícies sobre aquest fet i també per posar-lo en el titular. També però hem trobat diverses notícies en què en el titular s'hi posen xifres. En total són més de 50 els titulars que informen del fet amb alguna xifra.

Exemples:

- **La Vanguardia (02/01/ 2019)** Parelles i exparelles han assassinat 47 dones i 3 menors aquest any
- **El País (03/ 01/2019)** 47 asesinadas por sus parejas...y otros feminicidios
- **El Periódico (11/06/2019)** Una dona apunyalada a València, la víctima 1.000
- **El Mundo (11/06/2019)** Desde Diana hasta Beatriz, 1.000 asesinadas

- **ARA (12/06/ 2019)** Més de 1.000: les morts del masclisme que no es compten
- **La Vanguardia (26/06/ 2019)** Un 80% de les víctimes de violència de gènere no havien denunciat
- **La Vanguardia (25/07/2019)** Una metgessa de Terrassa és la víctima 35 de violència masclista d'aquest any
- **El Mundo (01/08/2019)** Un tercio de los 37 asesinos machistas este año se suicidaron
- **El Mundo (10/08/2019)** 0,18 euros por persona contra la violencia machista

Nens i nenes que denuncien el maltractament d'altre

La violència masclista té efectes directes en les persones de l'entorn familiar i d'amistats en especial de la víctima i entre aquests els fills/filles són els que en pateixen les conseqüències principals. Hem volgut destacar notícies en les quals ells són els protagonistes per haver presenciats els fets en primera persona i com han col·laborat en la seva denuncia o en demanar ajuda i algunes d'aquestes notícies ho recullen en el titular.

Exemples:

- **El País (26/03/2019)** La hija de 11 años avisó del último crimen machista
- **El País (25/04/2019)** Un niño de seis años huye del asesinato de su familia por el padre

Manifestacions, actes de sensibilització o conscienciació

Titulars i notícies que informen sobre com la ciutadania o les institucions es mobilitzen en contra de la violència masclista

Enguany son pocs els titulars que recullen manifestacions o actes de la ciutadania, en els quals s'informa alhora de la violència masclista. La conjuntura política i social pot haver ajudat a que aquest fet no hagi estat tan informat com en d'altres anys en les dates més assenyalades: 8 de març i 25 de novembre.

Destaquem el fet concret del partit polític VOX i la seva visió sobre la violència masclista així com també algun cas de manifestacions de rebuig de la ciutadania o la manifestació del 25N.

Exemples:

- **El Punt Avui (26/07/2019)** Terrassa rebutja l'assassinat d'una veïna a mans de la seva parella

- **El Periódico (26/11/2019)** Clam popular contra la violència masclista
- **El País (26/11/2019)** Las mujeres se rebelan contra los que niegan la violencia de género
- **El Punt Avui (26/11/2019)** Clam als carrers per posar fi a la violència masclista
- **La Vanguardia (26/11/2019)** Unitat contra la desraó. Clam per desenvolupar el pacte d'Estat sobre la violència masclista
- **La Vanguardia (26/11/2019)** Europa es comença a despertar

Lleis. Acció política. Opinió

Un dels esculls que recullen els titulars, històricament, és la retirada de les denúncies, per part de les dones. El perquè en moltes ocasions és que les dones no tenen independència econòmica, o pensen que poden refer la relació.

Un altre és en les ordres d'allunyament, com s'apliquen, i com alguns agressors se les salten. Hi ha Jutges o jutgesses que no creuen en la seva efectivitat per l'anterior raonament, la retirada de denúncies, és a dir el va i ve de la relació, després de l'agressió amb apallissament, l'home torna a iniciar el què es coneix com " lluna de mel", demana perdó i jura que no tornarà a passar. Malauradament, hi torna, i la mata.

Un altra aspecte que aquest any 2019 emergeix, i ja s'evidenciava en el 2018 és l'avaluació del nivell de risc dels fills/filles. Els experts/expertes en reclamen més, un titular anuncia que la policia avaluarà el nivell de risc dels menors.

També subratllem algunes mesures de millores de les que informen els titulars, com la presència d'un psicòleg i treballadora social a la comissaria. Així com d'un telèfon d'urgències a l'Ajuntament de Barcelona. Alguna supervivent denúncia la burocratització del telèfon, que posa la víctima en contacte amb una advocada.

En aquesta agrupació, on recollim manifestacions de rebuig i dol, es denuncia, que determinats judicis ràpids es retarden 11 mesos.

Exemples:

- **La Vanguardia (04/01/2019)** Unitat contra la violència masclista
- **El Periódico (11/01/2019)** Ordres d'allunyament en línia recta
- **El Periódico (25/02/2019)** La llei sanitària del PP va frenar denúncies de violència masclista
- **El País (12/03/2019)** La policía evaluará el riesgo específico de los hijos de víctimas del machismo

- **El País (26/03/2019)** La primera comisaría para violencia de género tendrá psicólogo y trabajador social
- **El País (25/04/2019)** Marisa Soletó. Directora de la Fundación Mujeres. "Debería haber más protección a menores como víctimas directas"
- **EL País (25/04/2019)** La UE examina el Pacto de Estado contra la violencia machista
- **La Vanguardia (17/09/2019)** Senyals de trànsit contra la violència de gènere
- **ARA (26/09/2019)** La mayoría de víctimas de crims masculistes, mares que no denuncien
- **El País (28/10/2019)** Cómo frenar la retirada de denuncias por violencia machista
- **ARA (19/11/2019)** Barcelona tindrà un telèfon contra la violència masculista
- **ARA 24/11/2019.** Judicis 'ràpids' de violència masculista que arriben onze mesos tard
- **El País (25/11/2019)** Una ley, 15 años y 631 sentencias
- **La Vanguardia (24/12/2019)** Les dones amb més estatus que la seva parella tenen més risc de violència

Històries de vida

Les víctimes denuncien la seva impotència per protegir fills o filles. I les dificultats dels menors, de mare assassinada, pare, a la presó o suïcidat. Peces periodístiques que expliquen experiències de dones que han patit violència i que evidencien que queden molts aspectes per desplegar de la llei contra la violència masculista, com ara les pensions pels descendents.

Exemples:

- **El Mundo (22/02/2019)** Tres meses con una víctima de violencia de género protegida por la Guardia Civil: "He contado cuantas farolas hay en mi calle por si viene a por mí y tengo que trepar"
- **El País (25/03/2019)** "Denuncié, me dijeron que no pasaría nada y mis hijas ya no están"
- **El País (07/04/2019)** "Prometí a mi hijo que no volvería con su padre"
- **El Periódico (11/06/2019)** Ressorgir de les cendres
- **ARA (12/06/2019)** "Soc filla d'una víctima i soc filla del seu assassí"
- **ARA (24/11/2019)** "És molt fàcil dir que denunciïs al 016, però topes amb la burocràcia"

5. MISSATGE I/O IDEES FORÇA QUE ES TRANSMETEN EN LES INFORMACIONS

Reproduïm a continuació un resum qualitatiu de missatges o 'idees força' que, de la lectura de totes les notícies, veiem que es transmeten al marge de la informació bàsica sobre el fet ocorregut, és a dir sobre l'assassinat masclista.

Relat bàsic del fet. Detalls del succés

El fil de la notícia conté el següent relat: forta discussió entre la parella, de veïns o la pròpia víctima que avisen a la policia, que es traslladen a la vivenda, han d'obrir la porta a la força, un cop a dins troben la víctima ferida greu o morta... Es deté a l'agressor. S'inicien les diligències policials i judicials. S'informa a la premsa. Es convoquen concentracions, s'activa el protocol municipal de dol. Reaccions de la societat i de a classe política.

La descripció o relat inclou, dades com nacionalitat (no sempre), edat, nom, cognom... què ha passat amb l'agressor, denúncies prèvies i antecedents (si - no), qui va denunciar... aixecament del cadàvers, presència dels fills/es (cada vegada més).

- El *modus operandi* s'informa habitualment, amb detall en certs casos.
- També s'esmenta si estaven en tràmits de separació o divorci.
- Què ha passat amb l'agressor, és una dada que es dona de manera habitual.
- Recompte de víctimes. Es publica habitualment
- Telèfon d'atenció. Es publica poc
- Concentracions als municipis on ha tingut lloc l'assassinat. Sempre que es fan es publiquen amb fotos
- Condolences i condemnes d'autoritats i institucions. Protocols de dol. Fer servir les xarxes socials de polítics per lamentar el crim masclista.
- Expressions: crim masclista és una expressió i un concepte que trobem cada vegada més en titulars i subtítulars en especial en El Periódico, l'ARA i La Vanguardia. El País també encara que amb menys freqüència.

Aspectes i reivindicacions habituals de les notícies

- Protegir els fills és un fet que s'informa en moltes notícies de la seva necessitat. Amb qui es queden els fills/es orfes?
- Avaluar el risc de les víctimes de violència masclista per evitar errors judicials, trencaments d'ordres d'allunyament i motivar a les dones perquè denunciïn.
- La por a denunciar és un aspecte que surt en certes notícies.
- L'excessiva burocràcia de les institucions...
- Dades i balanços a partir del CGPJ, amb comentaris interessants
- Dades si però també històries, reflexions, percepcions...
- Es reivindica la necessitat d'ampliar l'estadística més enllà de les dones mortes per la parella o exparella. Poder disposar de dades de les morts de dones en què l'agressor era desconegut o no mantenia ni havia mantingut una relació afectiva però que es van conèixer pel fet que ella era una dona, és a dir per la variable sexe.
- També complir amb el Conveni d'Estambul. Article 3: *Por violencia contra la mujer por razones de género se entenderá toda violencia contra una mujer porque es una mujer o que afecte a las mujeres de manera desproporcionada. Mujer incluye a las niñas menores de 18 años.* Aquest principi inspira el Pacte d'Estat contra la violència de gènere aprovat el 2017.

Defensa de l'aplicació del Pacte d'Estat contra la violència masclista

Per mitjans:

- **El Periódico**

Detalls del succés, seguiment d'algun cas

Dades: un crim cada tres dies

Crear nous rols entre els joves

Dificultats dones immigrades per denunciar la violència masclista

Els menors atesos. Com es fan les declaracions

Dificultats del poder judicial per donar confiança i protegir les víctimes de violència masclista

Valoració sobre condemnes, denúncies (si – no) i modus operandi dels agressors

Baixen les denúncies, pugen les condemnes.

Valoració del risc: eliminar els punts de trobada familiar on els pares recullen i veuen els fills.

Els forats en la lluita contra la violència: escassa aplicació unitats de valoració forense i ampliar el recompte de víctimes de violència

- **El PuntAvui**

Relat del fet. Seguiment d'alguns cas

Algun reportatge sobre les consultes que arriben a les oficines d'atenció a la víctima.

Proposta redistribuir casos entre els jutjats

Dades denúncies, dones mortes i la pornografia que confon els joves

- **ARA**

Relat del fet. Seguiment d'alguns casos

La violència en els menors

Estadística que cal ampliar. Feminicidio.net dobla els casos reals

Dades: els Mossos detenen prop de 15 homes al dia per violència masculista. La violència psicològica i els fills orfes, les prioritats

Testimonis de dones que han patit violència o han demanat ajuda. Història de vida. les culpes i les pors de les dones les limita la vida pública i els pren drets i llibertats

Reflexions al voltant de la llei i la desprotecció dels menors que s'utilitzen en contra de la mare. Amb un ordre d'allunyament no s'hauria de deixar els fills sols amb el pare.

Comentaris sobre l'eficàcia de les denúncies i les ordres d'allunyament. Les dones tenen por a denunciar (només 30% ho fan). Les joves ho fan més. Menors orfes i ampliar el recompte fora de l'àmbit de la parella

La dificultat en les denúncies: obstacles que han de superar les dones víctimes de violència si denuncien. La burocràcia

- **El País**

Relat dels fets força detallat. Seguiment de casos. És el mitjà que més ho fa.

Perfil de l'agressor

Ampliar l'estadística i el registre més enllà dels assassinats ocorreguts en la parella o exparella. També a familiars. Complir Conveni d'Estambul i Pacte d'estat. Només España i Suècia tenen llei i recullen millor les dades. El Conveni d'Estambul no s'aplica. Es fan recomanacions però sense sancions...

Reivindicació: els delictes sexuals també es jutgin en els jutjats de violència de gènere

La violència econòmica

Els fills assassinats s'incorporen a l'estadística des de 2013

Protegir els menors. Construir un entorn de seguretat afectiva i emocional, amb la tutela el més abans possible i amb els recursos necessaris

Avaluar bé el risc de les víctimes de violència de gènere i dels fills. S'ha de fer de manera professional

Doctrina jurídica: no caldrà provar la intenció de dominar per condemnar l'home, la presència de menors és un agravant, el maltractament sense lesions també comporta allunyament. L'agravament de gènere.

Comentaris i anàlisi sobre sentències a partir d'elements com: agravant de gènere, maltractament previ, alcohol com atenuant, modus operandi, pàtria potestat, confessió, separació, formació en jutges.

Poques denúncies. Entre el 70 i el 80% de les dones assassinades no havia denunciat. Tenir por i desconfiança en el sistema. Perfil de les dones víctimes de violència: quanta més formació, més triguen a denunciar

Trencar ordre d'allunyament. Valoració del risc. I si l'ordre d'allunyament el trenca la víctima?

Seguiment tècnic no eficient. Què passa quan elles no volen continuar amb les denúncies o les retiren?

La violència: les dones tenen por a denunciar i a mantenir la denuncia. Malgrat això: 18 denúncies a la hora; 438 al dia i 40319 en tres mesos

Reflexions sobre la masculinitat mal entesa

Com han canviat les coses a partir d'Ana Orantes. Reforma Codi Penal; ordres de protecció; llei...els fills...

En alguns casos declaracions dels veïns: parella meravellosa, ell no es parlava amb ningú...

- **El Mundo**

La criminologia de gènere a Espanya. Necessitat d'ampliar l'estadística i el registre més enllà dels assassinats ocorreguts en la parella o exparella. Complir Conveni d'Estambul i Pacte d'estat, en un article

Relat dels fets amb detalls de caire personal facilitats en alguns casos pels veïns. Perfils biogràfics de les víctimes i també alguns dels agressors, menys Què passa amb els fills orfes.

Els agressors que se suïciden, un terç. O eres mía o no eres de nadie

Notícies amb menys aspectes reivindicatius i més detalls minuciosos sobre el fet ocorregut i els perfils biogràfics de la víctima i també dels agressors.

Les víctimes no posen denúncies o renuncien a seguir en el procediment. La valoració de risc, la poc, la vergonya, el maltractament psicològic. La situació a Catalunya, més detinguts, poques ordres d'allunyament.

Sentències dictades amb explicació del seu contingut

- **La Vanguardia**

Notícies amb descripció molt bàsica del fet ocorregut amb les dades mínimes, segons les fonts policials.

Pocs perfils biogràfics de les víctimes ni dels agressors.

Algun reportatge s'endinsa en el modus operandi dels casos més cruels amb reflexions de persones expertes sobre el perquè de la idea de matar amb molta ràbia.

S'esmenta les poques denúncies dels casos de violència masclista ((80% no havien denunciat) i com Catalunya és la darrera Comunitat en atorgar ordres de protecció.

La necessitat d'aplicar la perspectiva de gènere en les sentències segons diu el Tribunal Suprem: el retard en denunciar no pot anar en contra de la credibilitat; les víctimes son testimonis qualificats;s'ha d'advertir del risc de tornar amb ell;sense relació entre agressor i víctima,hi ha agreujant de gènere;tocaments no consentits son considerats abusos sexuals;tota agressió d'un home a una dones és violència masclista.

En general, pocs missatges ni posicionament social o polític davant realitats com l'avaluació del risc, la por a denunciar, o els errors judicials i del sistema Reportatges sobre les dones que viuen en pisos d'emergència. Missatge positiu sobre que se'n surten.

El que deixa la violència masclista: familiars i fills, famílies trencades.. Mesures per reparar els danys a partir de l'augment de la pensió específica per a orfes de violència masclista

Concentracions, condolences de responsables polítics com Pedro Sánchez.

6. CONCLUSIONS

De l'anàlisi de les informacions publicades a l'entorn de la violència masclista en l'àmbit de la parella durant l'any 2019, hem extret les següents conclusions:

Informacions publicades.- En tres edicions de la recerca en la qual la mostra inclou totes les notícies publicades durant l'any, observem que el volum d'informacions no varia gaire encara que aquest 2019 han crescut més que en els dos anys anteriors. 409 unitats informatives publicades al 2017, 411 al 2018 i **442** unitats informatives el 2019. Això significa un increment del 8% respecte a les unitats informatives publicades en els darrers anys. Aquest increment pot ser conseqüència de l'augment del nombre les dones assassinades: 47 dones a l'any 2018 davant de les 55 dones a l'any 2019.

El mitjà que més informacions publica.- El País, amb un 27% del total d'informacions publicades, és el mitjà que més unitats publica. El segueixen La Vanguardia i El Periódico, amb el 22% i el 21% respectivament. El diari que menys unitats publica és El Punt Avui, el 5%. El 92% de les unitats publicades corresponen a gèneres informatius. Per tant, el 8% són articles d'opinió i d'aquests el 67% corresponen a articles d'opinió i/o columnes fixes. Les editorials representen el 30%.

Extensió.- El breu ja no és l'extensió més utilitzada (22%); les extensions mitjanes (1/4 pàgina i 1/2 pàgina), són les que més s'utilitzen: 48%; i les extensions més grans (3/4 de pàgina i 1 pàgina o més) el 30%. Tenint en compte això, podem afirmar que les extensions més usades són les que podríem definir com a mitjanes.

Tipus d'informacions.- El 61%, de les notícies corresponen a casos d'agressions. Aquest percentatge suposa un augment en 10 punts percentuals respecte a les informacions sobre agressions o assassinats publicats l'any passat. D'altra banda, les informacions generades a partir del debat polític passen a representar només el 5% quan al 2018 suposaven el 12%. El 8%, fan referència als fills de la parella. En 15 notícies, els fills són també víctimes mortals. En 5 unitats, el fills són víctimes perquè han presenciats l'assassinat

Les fotografies.- El 37% de les fotografies que es publiquen formen part d'aquelles categories que podem considerar bones pràctiques en tant que compleixen amb les Recomanacions. Són les fotos de recurs (13%), les institucionals (8%) i les fotos sobre actes de rebuig (26%).

La segona categoria que recull més fotografies és la de "lloc del fet", amb un 20%. Aquestes fotografies poden caure en el que considerem una mala praxis, si ens cenyim a les Recomanacions: la gran majoria mostren els llocs dels fets (portals de casa, garatges...), detalls pels quals la víctima pot perdre l'anonimat.

Les fonts.- Un 35% de la informació té entre 3 i 9 fonts. Un 25,5% són notícies amb tres fonts. Els Cossos de Seguretat (28%), les fonts institucionals i les polítiques (27,5%) són les més utilitzades. Només en 17 notícies de 442 s'ha recorregut a les pròpies víctimes i en 9 s'han utilitzat cites textuais del seu testimoni per redactar els titulars. En ells, les dones detallen el tipus de maltractament sofert i les seqüeles sofertes per la violència entre altres coses. No obstant això, són més les notícies (21) que recullen els testimonis de les mares o pares de la víctima (9), o de l'entorn proper -familiars propers i /o amistats- (7) o fins i tot dels fills o de les filles de les víctimes (6).

Les fonts expertes i associacions (12%) fan referència a una varietat de perfils com: observatoris de la violència masclista, institucions de defensa de drets de les dones, associacions professionals de defensa de dones que han patit violència masclista, fundacions de suport a les dones i entitats feministes.

Fet migratori. El 55% no donen cap dada respecte la nacionalitat de la víctima o de l'agressor. La procedència o nacionalitat de la víctima es dona en el 37% de les informacions. La nacionalitat de l'agressor en el 38%.

Anonimat.- El 52% de les unitats informatives publicades no identifiquen a la víctima i el 64%, no identifiquen a l'agressor. De les 118 unitats que sí identifiquen a la víctima, el 53% esmenten el nom i el cognom; el 21%, només el nom; 18%, nom i inicial del cognom i el 8%, faciliten només les inicials.

Titulars.- En els titulars es destaca en gairebé la meitat de les notícies que l'agressor és el protagonista del fet, de l'assassinat o l'intent d'assassinar. També s'està estenent la pràctica de incorporar en el titular la conseqüència per l'agressor, és a dir si s'ha suïcidat, ha estat detingut o ha fugit. Un indicador

de sensacionalisme en l'estil periodístic és mostrar el modus operandi en el titular. La major part dels titulars no mencionen l'arma utilitzada en l'agressió, mentre que en un 15,87% dels titulars s'especifica el modus operandi emprat en l'incident. Justament han estat en els casos de Terrassa i el Prat de Llobregat en què més s'ha recollit el modus operandi, probablement per l'espectacularitat dels fets. En aquests dos exemples “Assassinada a cops de destrat per la seva exparella i enterrada a casa” (ARA) i “Una decena de puñaladas delante del hijo” (El Mundo), la causa de la mort podria incloure's en el cos de la notícia com a part de la informació dels fets però que figuri en el titular només contribueix a incrementar morbositat del cas. L'excepció és aquest cas “El arma, clave en la investigación del triple crimen” (El Mundo), en què donar aquest protagonisme a l'arma utilitzada ens emplaça directament a conèixer les Claus per resoldre el feminicidi.

La violència masclista repercuteix fortament en els fills, filles i persones familiars o de l'entorn de les víctimes. Aquest fet els titulars i el cos de les notícies el reflecteixen i hem trobat més de 25 notícies en què a més d'informar de la mort de la dona, s'informa també de la dels fills/es o altres persones com la mare, la cunyada, una amiga...

Enguany son pocs els titulars que recullen manifestacions o actes de la ciutadania, en els quals s'informa alhora de la violència masclista. La conjuntura política i social pot haver ajudat a que aquest fet no hagi estat tan informat com en d'altres anys en les dates més assenyalades: 8 de març i 25 de novembre. I finalment esmentar que un dels esculls que recullen els titulars, històricament, és la retirada de les denúncies, per part de les dones. Les ordres d'allunyament, com s'apliquen, i com alguns agressors se les salten.

7. ANNEX

RELACIÓ DE TITULARS

ARA Vox, fal·làcies i violència masclista

ARA Mata l'advocada que el va defensar d'haver mort la dona

ARA Un home es tira pel balcó a Reus i troben una dona morta al pis

ARA El crim de Reus alerta dels perills del masclisme entre els menors

ARA Detingut un home sospitòs d'esquarterar la seva parella

ARA Dones que salven dones: una xarxa per superar la violència

ARA Tres dones assassinades per violència masclista en 48 hores

ARA Un home mata la seva dona a Madrid i se suïcida

ARA Detenen un home per matar la parella a Alacant

ARA Detingut l'alcalde de Miravet per violència masclista

ARA Troben morta a Ulldecona una noia de 20 anys

ARA Presó sense fiança per a l'autor del crim masclista d'Olot

ARA Les víctimes de violència masclista augmenten a Catalunya un 14,1%

ARA Detenen un home per haver arrossegat la parella amb el cotxe

ARA Mil assassinats masclistes des del 2003

ARA Més de 1.000: les morts del masclisme que no es compten

ARA "Soc filla d'una víctima i soc filla del seu assassí"

ARA Troben un cos a casa de la dona desapareguda a Terrassa

ARA El cos de Terrassa, enterrat sota elements de construcció

ARA Assassinada a cops de destrat per la seva exparella i enterrada a casa

ARA "Pensàvem que ens moriríem sense saber què li havia passat"

ARA Resolen d'assassinat de fa un any a una dona embarassada

ARA Maltractada per l'assassí del seu pare: "La seva mort m'ha salvat a mi"

ARA Un crim masclista a Calp eleva a 34 les dones assassinades aquest any

ARA Un maltractador mata el seu fill quan l'havia d'entregar a la mare

ARA A presó per matar la seva parella a Terrassa

ARA Un home mata la seva dona, fereix el seu fill i se suïcida a Burgos

ARA Una dona assassinada per l'ex, cinquè crim masclista

ARA El detingut per matar l'exparella tenia una identitat falsa

ARA Triple crim masclista davant els fills a Pontevedra

ARA Un home mata la seva parella davant de les seves dues filles petites a Madrid

ARA Detingut per deixar morir la seva dona d'hipoglucèmia

ARA La majoria de víctimes de crims masclistes, mares que no denuncien

ARA Menys denúncies i més mesures de protecció

ARA Més mortes per violència masclista que durant tot l'any passat

ARA Un home mata la seva parella a Castellbisbal
ARA Barcelona tindrà un telèfon contra la violència masclista
ARA Dues coses essencials sobre la violència masclista
ARA La cursa d'obstacles de les dones per sortir de la violència masclista
ARA "És molt fàcil dir que denunciïis al 016, però topes amb la burocràcia"
ARA "Vaig passar de sentir-me protegida a estar aïllada"
ARA Judicis 'ràpids' de violència masclista que arriben onze mesos tard
ARA El nombre de menors que han comès una agressió masclista creix un 40% en dos anys
ARA Violències sexuals, el nucli dur i invisible del masclisme
ARA El gènere de la violència
ARA França crearà centres per internar homes acusats de violència masclista
ARA Si un fill mata la mare també serà un crim masclista
ARA Un home mata la seva nòvia a Tenerife
ARA Els feminicidis es multipliquen en l'era Erdogan
ARA "Ser fillastre de Mandela no em va evitar ser una víctima"
ARA La violència masclista: una plaga mundial
ARA La meitat dels maltractaments a les dones són psicològics
ARA Després del 25-N... a què et compromets?
ARA Un home cala foc a una dona en un parc públic de Palma
ARA Un home mata la seva parella al Prat i s'entrega als Mossos

EL MUNDO ¿Cuántas asesinadas de género faltan por contar?
EL MUNDO "Él era muy celoso, la relación era tóxica"
EL MUNDO Vox y la violencia de género
EL MUNDO Diez audiencias exigían acreditar el machismo en la violencia de género
EL MUNDO Una joven de 18 años mata a su novio de una puñalada en Ibiza
EL MUNDO Ningún asesino de género fue denunciado
EL MUNDO La mujer asesinada en Tenerife sufrió malos tratos otras dos veces
EL MUNDO "Mueren más mujeres jóvenes a manos de sus parejas que de cáncer"
EL MUNDO La diputada Jenn Díaz revela que fue maltratada
EL MUNDO Detenido con el cuerpo de su novia en un congelador
EL MUNDO Tres meses con una víctima de violencia de género protegida por la Guardia Civil:
EL MUNDO "He contado cuantas farolas hay en mi calle por si viene a por mí y tengo que trepar"
EL MUNDO Más condenas por malos tratos y más denuncias
EL MUNDO Una decena de puñaladas delante del hijo
EL MUNDO Mata a su mujer con sus hijos en casa y se suicida
EL MUNDO El asesino de Vinaroz descuartizó a la chica, y se busca a cómplices
EL MUNDO Los Mossos detienen en Olot a un policía por matar a su pareja
EL MUNDO Madre e hijo asesinados en una cueva

EL MUNDO La asesinada en Tenerife era asesora energética

EL MUNDO La volcánica relación que mató a Lourdes

EL MUNDO La desdicha de la víctima número 1 de la violencia de género en España

EL MUNDO Un hombre asesina a tiros a su pareja

EL MUNDO El mismo guión sólo cinco días después

EL MUNDO 1000 mujeres asesinadas por violencia machista desde 2003

EL MUNDO Desde Diana hasta Beatriz, 1.000 asesinadas

EL MUNDO Cosida a cuchilladas por su pareja

EL MUNDO Dos asesinatos de género, el mismo asesino

EL MUNDO Confiesa que mató a su ex pareja

EL MUNDO Mata a martillazos a su mujer en Córdoba y se entrega en Madrid

EL MUNDO Detenido por la muerte de su mujer hace un año en el río Congost

EL MUNDO El asesino de Maisu: "He matado a mi mujer"

EL MUNDO Un hombre apuñala a su mujer e intenta suicidarse en Calpe

EL MUNDO Un hombre asesina a su mujer en Terrassa y se entrega a la Policía

EL MUNDO La exmujer del parricida pidió no encarcelarlo

EL MUNDO Una década de vejaciones a su familia

EL MUNDO Asesinato en el matrimonio que era "muy feliz"

EL MUNDO Un tercio de los 37 asesinos machistas este año se suicidaron

EL MUNDO La madre de la Ley contra la Violencia de Género

EL MUNDO Detenido por la muerte de su ex pareja

EL MUNDO Los 7 meses de 2019 son los más cruentos del machismo desde 2011

EL MUNDO 0,18 euros por persona contra la violencia machista

EL MUNDO El asesino de la cirujana envió fotos del crimen a un amigo

EL MUNDO Triple asesinato en presencia de sus dos hijos

EL MUNDO El arma, clave en la investigación del triple crimen

EL MUNDO 11 niños vieron a su padre matar a su madre en un año

EL MUNDO Detienen a un hombre por dejar morir a su mujer en Viladecans y grabar su agonía

EL MUNDO El TS deniega la residencia a un padre maltratador

EL MUNDO Duelo en Cornellà por el crimen de Cristina

EL MUNDO Más afectadas por violencia machista desisten de pleitear

EL MUNDO Degüella a su ex pareja en Dènia

EL MUNDO Los Mossos detienen a un vecino de Castellbisbal por matar a su esposa

EL MUNDO Más hombres piden ayuda para curarse la violencia machista en BCN

EL MUNDO Nayerda

EL MUNDO Y Jaime mató a Sara el día de la violencia machista

EL MUNDO Aumentan los detenidos por violencia machista en Cataluña

EL MUNDO Detenido un año después de que su mujer se ahogara en un jacuzzi

EL MUNDO Asesina a su pareja y confiesa dos días después

EL PAÍS 47 asesinadas por sus parejas...y otros feminicidios

EL PAÍS Un hombre mata a su pareja a puñaladas en Laredo

EL PAÍS Toda agresión de un hombre a su mujer será violencia machista

EL PAÍS 19 años de cárcel para un hombre que mató a su hijo para vengarse de su pareja

EL PAÍS Detenido un hombre acusado de matar a su pareja en Fuengirola

EL PAÍS Detenido el marido de una mujer desaparecida en Lanzarote

EL PAÍS El marido de la desaparecida en Lanzarote tiró su cadáver al mar

EL PAÍS 47 años para el esposo de una española asesinada en México

EL PAÍS La primera calle a una víctima del machismo se llamará Ana Orantes

EL PAÍS El asesino de Santamalia quedó libre contra el criterio de Prisiones y del Fiscal

EL PAÍS "Estos criminales son atractivos, altivos, fríos y convincentes"

EL PAÍS Los crímenes que cambiaron las leyes y su interpretación

EL PAÍS Un hombre mata a una mujer en Reus y luego se suicida

EL PAÍS Un joven de 19 años asesina a su pareja de 17 en Reus

EL PAÍS La partida para pulseras a maltratadores sube un 43%

EL PAÍS Un hombre mata a su tía, con quien tenía una relación en Tenerife

EL PAÍS Una diputada de ERC revela que fue víctima de violencia machista

EL PAÍS No son micromachismos

EL PAÍS Hasta que el maltrato nos separe

EL PAÍS Un hombre asesina a su mujer en Madrid y se suicida

EL PAÍS Otras dos asesinadas por sus parejas en menos de 16 horas

EL PAÍS "Denuncié, me dijeron que no pasaría nada y mis hijas ya no están"

EL PAÍS La investigación se centra en el "riesgo bajo" que estableció la policía tras una denuncia

EL PAÍS La policía evaluará el riesgo específico de los hijos de víctimas del machismo

EL PAÍS El Supremo falla que puede haber maltrato sin lesión

EL PAÍS Otro asesinato eleva a 17 las víctimas de violencia machista

EL PAÍS La hija de 11 años avisó del último crimen machista

EL PAÍS La primera comisaría para violencia de género tendrá psicólogo y trabajador social

EL PAÍS Galicia pondrá psicólogos 24 horas para las víctimas de violencia machista

EL PAÍS Una niña avisa a la policía de la agresión que sufría su hermana

EL PAÍS Un solo documento de un servicio social acreditará a las maltratadas en toda España

EL PAÍS Dimite el alcalde de Miravet detenido por violencia de género

EL PAÍS "Prometí a mi hijo que no volvería con su padre"

EL PAÍS Hallado con signos de violencia el cuerpo de la joven de Vinaròs

EL PAÍS El Supremo refuerza a las víctimas de violencia machista

EL PAÍS La UE examina el Pacto de Estado contra la violencia machista

EL PAÍS Un niño de seis años huye del asesinato de su familia por el padre

EL PAÍS Marisa Soletó. Directora de la Fundación Mujeres. "Debería haber más protección a menores como víctimas directas"

EL PAÍS "El padre les dijo que tenía regalos de Pascua en la cueva"
EL PAÍS El asesino que nunca preguntó por su hijo
EL PAÍS A pedradas contra su padre y su asesino
EL PAÍS El niño que huye del ataque de su padre en Tenerife vuelve a Alemania
EL PAÍS Absuelta una mujer que acuchilló a su pareja
EL PAÍS Un botón y dos clics contra la violencia machista
EL PAÍS Asesinada en Madrid una maltratada que denunció a su pareja
EL PAÍS Un hombre mata a su pareja y es detenido cuando huía a Ecuador
EL PAÍS Las mujeres más formadas tardan más en denunciar violencia machista
EL PAÍS La policía busca al hijo de 16 años de una mujer hallada muerta en Palma
EL PAÍS Detenido un hombre tras cortar el cuello a su exnovia en A Coruña
EL PAÍS Un hombre apuñala a su ex, que vivía en un centro de maltratadas
EL PAÍS La vida después de que tu padre mate a tu madre
EL PAÍS Detenido un hombre por causar a golpes un aborto a su pareja
EL PAÍS La Guardia Civil atribuye a la violencia machista un asesinato de 2004
EL PAÍS Hallada una pareja muerta en una casa en Ayamonte
EL PAÍS Asesinada una mujer a manos de su pareja en Valencia
EL PAÍS Un hombre mata a tiros a su cuñada en Aranjuez
EL PAÍS Hallada muerta una pareja en otro posible crimen machista
EL PAÍS Razones para hablar de violencia de género
EL PAÍS Cada vez menos mujeres callan frente a su maltratador
EL PAÍS Mil mujeres: la cuenta pendiente
EL PAÍS Ana Lúcia da Silva, la segunda víctima de Salvador Ramírez
EL PAÍS Los Mossos hallan el cadáver de una mujer en Terrassa
EL PAÍS Una madre asesinada, una hija maltratada
EL PAÍS 1.000
EL PAÍS Hallada muerta una mujer en un posible nuevo caso de violencia machista
EL PAÍS El reincidente que acabó con la vida de sus dos parejas
EL PAÍS Confiesa el detenido por el asesinato de una mujer en Terrassa
EL PAÍS Diez países de la UE no tienen datos fiables de violencia de género
EL PAÍS Un hombre mata a su pareja y huye con sus dos hijos
EL PAÍS La última mujer asesinada por su marido: "Me ha clavado el cuchillo y me ha tirado"
EL PAÍS La muerte "accidental" de una mujer en Cádiz era un crimen machista
EL PAÍS Asesinada una mujer en Elche por su expareja a los 10 días de separarse
EL PAÍS El asesinato que destapó años de abuso y violación
EL PAÍS Juzgados de violencia de género también para los delitos sexuales
EL PAÍS Un hombre asesina con un disparo de rifle a su esposa en Málaga y se suicida
EL PAÍS Un hombre mata a su exmujer en Lugo y se suicida
EL PAÍS Un hombre asesina a su pareja en Alicante
EL PAÍS Detenido un juez de Granada por maltratar a su pareja

EL PAÍS Un hombre mata a su mujer en Terrassa y se entrega a la policía

EL PAÍS Homenaje en el CAP a la médica asesinada en Terrassa

EL PAÍS La UE financia con 3,5 millones un proyecto sobre la violencia económica de género

EL PAÍS Un hombre con dos condenas mata a su hijo de 11 años en Murcia

EL PAÍS Las armas del machismo

EL PAÍS Un hombre mata a su pareja, hiere a su hijo y se suicida

EL PAÍS Sancionada una inspectora que no valoró el riesgo de una asesinada por violencia machista

EL PAÍS "Mi ex me controlaba. Vivía con psicosis"

EL PAÍS Perú investigó a la expareja de la última asesinada del machismo por querer matarla

EL PAÍS Un hombre mata a su hijo, hiere a su mujer y se suicida

EL PAÍS Un hombre mata a su pareja y pide ayuda para ocultarla

EL PAÍS El presunto asesino de una cirujana amenazó a su anterior pareja

EL PAÍS Un hombre mata a su mujer en Jaén con una barra de hierro

EL PAÍS Detenido en Madrid el presunto asesino de una cirujana

EL PAÍS Cuando la mujer maltratada rompe la orden de alejamiento

EL PAÍS Un hombre mata ante sus hijos a su exmujer, su excuñada y su exsuegra

EL PAÍS Víctimas colaterales que no figuran en el recuento oficial

EL PAÍS Un hombre mata a su pareja en Madrid en presencia de sus hijas

EL PAÍS La juez del triple crimen machista ve premeditación

EL PAÍS La última víctima del machismo denunció cuatro veces a su asesino

EL PAÍS Noche violeta contra la violencia machista y la actitud de Vox

EL PAÍS Detenido por dejar morir a su pareja y grabar su agonía

EL PAÍS Una semana trágica de violencia machista

EL PAÍS "La dejó morir. Es un psicópata"

EL PAÍS Un hombre detenido tras apuñalar a su compañera en Mallorca

EL PAÍS Minuto de silencio por la mujer asesinada en Viladecans

EL PAÍS "Ahora sigo siendo madre pero no tengo hijas"

EL PAÍS Una portavoz de Vox maltratada lamenta que se active el protocolo de violencia a su exmarido

EL PAÍS Asesinada una joven de Cornellà a manos de su expareja

EL PAÍS El Supremo niega la patria potestad a un padre que intentó matar a su mujer

EL PAÍS 49 asesinadas por el machismo en 10 meses, más que en todo 2018

EL PAÍS El detenido por degollar en Dénia a su exmujer ya tenía una condena

EL PAÍS Cómo frenar la retirada de denuncias por violencia machista

EL PAÍS Detenido un hombre por matar a su pareja en Barcelona

EL PAÍS "No sabía que si mi marido me obligaba a tener sexo era violación"

EL PAÍS Una ley, 15 años y 631 sentencias

EL PAÍS Detenido tras matar a su novia en Tenerife

EL PAÍS Las mujeres se rebelan contra los que niegan la violencia de género

EL PAÍS Una víctima a Ortega Smith: "Respeto para las muertas, por favor"

EL PAÍS Un crimen esclarecido tras 38 años

EL PAÍS Encarcelado un hombre tras matar a su esposa, de 86 años, en Córdoba

EL PAÍS Un hombre se entrega tras asesinar a su pareja en El Prat

EL PAÍS El maltratador que no paró hasta acabar con Nicole

EL PERIÓDICO Vox i la llei de violència de gènere

EL PERIÓDICO Ordres d'allunyament en línia recta

EL PERIÓDICO Tota agressió d'un home a la parella és violència masclista

EL PERIÓDICO neomasclista

EL PERIÓDICO Hi ha 29000 atacs masclistes per 6900 violències domèstiques

EL PERIÓDICO ¡No em diguis "guapa"!

EL PERIÓDICO Presó per la mort d'una dona a Lanzarote

EL PERIÓDICO Una dona cau per un pati interior al Raval després d'una agressió

EL PERIÓDICO Absolta una dona que va apunyalat la seva parella

EL PERIÓDICO Les agressions masclistes de menors creixen en un 45%

EL PERIÓDICO "Em vaig acostumar als cops i al control"

EL PERIÓDICO La noia assassinada a Reus tenia 17 anys i va ser decapitada

EL PERIÓDICO Diligència deguda davant el masclisme

EL PERIÓDICO Un nou cas de violència de gènere a Sevilla

EL PERIÓDICO La llei sanitària del PP va frenar denúncies de violència masclista

EL PERIÓDICO Víctima per partida doble

EL PERIÓDICO Dues assassinades per la violència masclista en un diumenge negre

EL PERIÓDICO Una dona mata el seu marit després de denunciar-lo

EL PERIÓDICO El paradigma de la violència masclista

EL PERIÓDICO La violència masclista mata 13 dones en tres mesos

EL PERIÓDICO Trobada morta una desapareguda després de la confessió del nòvio

EL PERIÓDICO El detingut per matar la parella a Vinaròs, en presó provisional

EL PERIÓDICO Detingut un policia per matar la parella a Olot

EL PERIÓDICO Detingut a Tenerife després de trobar morts la dona i un fill

EL PERIÓDICO Detingut a l'agafar un vol després de matar la seva parella

EL PERIÓDICO Tres de cada 1.000 dones de 20 a 39 anys són víctimes de maltractaments

EL PERIÓDICO ¿Verònica s'hauria suïcidat si hagués sigut un home?

EL PERIÓDICO Les dones'dolentes dolentíssimes'

EL PERIÓDICO Una dona assassinada per la parella a les Canàries

EL PERIÓDICO Una dona i el seu marit apareixen morts a casa seva, a Huelva

EL PERIÓDICO 1.000 dones assassinades

EL PERIÓDICO Masclisme una xacra aterridora

EL PERIÓDICO En falten moltes més per comptar

EL PERIÓDICO Avenços a base de cops

EL PERIÓDICO "És complicat sortir del mal tarcte sense suport"
EL PERIÓDICO Una dona apunyalada a València, la víctima 1.000
EL PERIÓDICO Mata la seva excunyada i fereix dues familiars més
EL PERIÓDICO Ressorgir de les cendres
EL PERIÓDICO Pares que no ho són
EL PERIÓDICO Mil dones assassinades a Espanya
EL PERIÓDICO Trobada morta la dona d'un assassí masclista
EL PERIÓDICO Trobat el cadàver d'una dona al jardí del seu ex
EL PERIÓDICO L'assassí de Terrassa va matar l'exnòvia amb una destrat
EL PERIÓDICO Detingut el marit d'una dona morta a Tenerife
EL PERIÓDICO El 80% de les mortes pel masclisme no van denunciar
EL PERIÓDICO Detinguda la parella de la dona trobada morta fa un any a Granollers
EL PERIÓDICO París exige medidas urgentes contra la violència machista
EL PERIÓDICO La dona morta a Granollers estava embarassada
EL PERIÓDICO Un hombre mata a su mujer de una puñalada en Elx
EL PERIÓDICO França agafa de model la llei espanyola antimasclista
EL PERIÓDICO Més de 1.280 milions d'euros
EL PERIÓDICO Nou crim masclista a Lugo
EL PERIÓDICO Un home mata la seva dona a punyalades
EL PERIÓDICO Un home mata la seva parella a Terrassa i s'entrega
EL PERIÓDICO Un hombre mata a su hijo para vengarse de su expareja
EL PERIÓDICO Prisión para el abogado que asesinó a su mujer en Terrassa
EL PERIÓDICO Trobada morta quan li anaven a notificar l'òbit del seu agressor
EL PERIÓDICO Un home mata la seva dona i fereix el seu fill a Burgos
EL PERIÓDICO La violència masclista que no s'atura
EL PERIÓDICO Apunyalada una dona en una perruqueria de Barcelona
EL PERIÓDICO Un crim masclista cada tres dies al juliol
EL PERIÓDICO Una mare de 21 anys, assassinada pel nòvio
EL PERIÓDICO L'assassí masclista de l'Hospitalet era carterista
EL PERIÓDICO Un home mata el seu fill de 16 anys i se suïcida
EL PERIÓDICO Assassinada a cops una dona a Madrid
EL PERIÓDICO Assassinada a cops una dona de 73 anys a Jaén
EL PERIÓDICO Menors i violència masclista
EL PERIÓDICO Emergència masclista
EL PERIÓDICO Empresonat per pegar a la seva dona i deixar-la morir
EL PERIÓDICO Emergencia feminista
EL PERIÓDICO "También se debe analizar la personalidad del agresor"
EL PERIÓDICO Un home mata a ganivetades la seva parella a Mallorca
EL PERIÓDICO Un home mata la seva parella a Las Palmas
EL PERIÓDICO Assassinada una dona de Cornellà a Southampton

EL PERIÓDICO La parricida de El Ejido perdió la custodia de su hijo el lunes

EL PERIÓDICO Les denúncies pel mal tracte baixen i pugen les condemnes

EL PERIÓDICO Los expertos piden proteger a los hijos de los maltratadores

EL PERIÓDICO Alarma pels crims masclistes

EL PERIÓDICO Un home mata a ganivetades la seva dona a Castellbisbal

EL PERIÓDICO La igualtat exigeix acció

EL PERIÓDICO Un home fereix la seva dona de gravetat i se suïcida

EL PERIÓDICO "El mateix sistema judicial genera violència masclista"

EL PERIÓDICO Violència masclista LLUITES PENDENTS

EL PERIÓDICO Els abusos sexuals en el matrimoni creixen un 40%

EL PERIÓDICO Tenim pendent el compromís comunitari

EL PERIÓDICO "Amb les lleis no n'hi ha prou: cal educació sexual"

EL PERIÓDICO Combatre la violència masclista

EL PERIÓDICO Clam popular contra la violència masclista

EL PERIÓDICO Sense treva contra un masclisme... que no deixa d'assassinar

EL PERIÓDICO Un home mata a ganivetades la nòvia

EL PERIÓDICO Degollada una dona per la seva parella al Prat de Llobregat

EL PERIÓDICO La dona degollada al Prat havia anat a urgències

EL PERIÓDICO Manresa vol mitjans contra la violència masclista

EL PERIÓDICO El 86% d'assassinats per la seva parella són dones

EL PUNT AVUI La violència masclista causa 47 dones mortes

EL PUNT AVUI Creix l'ofensiva masclista

EL PUNT AVUI Detingut per haver apunyalat l'exparella al mig del carrer

EL PUNT AVUI Mata una dona en un pis de Reus i se suïcida llançant-se pel balcó

EL PUNT AVUI La víctima de Reus era menor d'edat

EL PUNT AVUI "La violència és transversal"

EL PUNT AVUI Més denúncies de violència masclista fora de la parella

EL PUNT AVUI L'Observatori Català en violència masclista engega amb les ordres de protecció

EL PUNT AVUI Van a recollir indicis a l'escena del crim d'Olot un mes després

EL PUNT AVUI El detingut pel cas Mònica Borràs calla i va a la presó

EL PUNT AVUI Presó per al company de la dona embarassada morta a Granollers

EL PUNT AVUI Mata la parella i s'entrega a la policia

EL PUNT AVUI Terrassa rebutja l'assassinat d'una veïna a mans de la seva parella

EL PUNT AVUI Detingut per la mort de l'exparella a l'Hospitalet

EL PUNT AVUI Cors trencats contra la violència masclista a Calella

EL PUNT AVUI Prop d'un miler de víctimes volen informació sobre el seu agressor

EL PUNT AVUI Una noia de Cornellà, assassinada al Regne Unit pel seu ex-xicot

EL PUNT AVUI El TSJC vol fer comarcals els jutjats de violència de gènere

EL PUNT AVUI Dona assassinada pel seu marit a Castellbisbal

EL PUNT AVUI Nous centres per a dones maltractades
EL PUNT AVUI Nou sistema per alertar de violència masclista
EL PUNT AVUI Clam als carrers per posar fi a la violència masclista
EL PUNT AVUI Un home mata a ganivetades la parella, al Prat

LA VANGUARDIA Parelles i exparelles han assassinat 47 dones i 3 menors aquest any
LA VANGUARDIA Una dona apunyalada a Laredo, primera víctima de violència masclista
LA VANGUARDIA Un any de presó per quinze de maltractaments físics i psicològics
LA VANGUARDIA Unitat contra la violència masclista
LA VANGUARDIA Detingut per apunyalat la seva exparella a Tarragona
LA VANGUARDIA Mor una dona apunyalada a Màlaga per la exparella
LA VANGUARDIA Un altre possible crim de gènere rere la mort de la jove a Lanzarote
LA VANGUARDIA L'assassinat de Fuengirola
LA VANGUARDIA Violència i perspectiva de gènere
LA VANGUARDIA El masclisme torna a matar
LA VANGUARDIA El dolor en silenci
LA VANGUARDIA Brutal assassinat a Reus d'una noia de 17 anys per la parella
LA VANGUARDIA Assassinats més cruels
LA VANGUARDIA Augmenta la violència de gènere
LA VANGUARDIA Mata la seva dona d'un tret i se suïcida
LA VANGUARDIA Tornar a començar
LA VANGUARDIA Tres nous assassinats de dones a mans de les seves parelles en 48 hores
LA VANGUARDIA Les víctimes de violència masclista són 12 després de les 3 del cap de setmana
LA VANGUARDIA La condició de les dones
LA VANGUARDIA Un home mata la seva dona davant dels fills, d'11 i 5 anys
LA VANGUARDIA Ja són 14 les dones mortes aquest any, després de dos assassinats masclistes
LA VANGUARDIA Troben enterrat el cadàver de la jove desapareguda a Castelló
LA VANGUARDIA Presó per al jove que va matar i va enterrar la seva xicota a Vinaròs
LA VANGUARDIA Un altre crim masclista eleva a 17 les víctimes aquest any
LA VANGUARDIA Detingut per haver assassinat a cops la seva dona i el seu fill
LA VANGUARDIA La dona i el seu fill van morir a Tenerife a cops de pedra
LA VANGUARDIA Alerta per la persistència d'actituds de violència masclista entre els joves
LA VANGUARDIA El nen que va sobreviure al crim d'Adeje torna al seu país
LA VANGUARDIA Assassinada una dona protegida pel protocol contra la violència masclista
LA VANGUARDIA Les dones maltractades tarden gairebé nou anys a denunciar l'agressor
LA VANGUARDIA Un home detingut per haver escanyat la seva parella a Múrcia
LA VANGUARDIA La igualtat arriba al Suprem

LA VANGUARDIA Detenen un home a València després de pegar a la seva parella i intentar asfixiar-la

LA VANGUARDIA Resolt un crim masclista quinze anys després gràcies a la tecnologia

LA VANGUARDIA Una dona i un home morts a Ayamonte

LA VANGUARDIA Dos nous crims eleven a 1.000 les víctimes d'assassinats masclistes des del 2003

LA VANGUARDIA Mil assassinats masclistes des del 2003

LA VANGUARDIA Un condemnat per haver matat la dona assassina la seva nòvia actual

LA VANGUARDIA Un guàrdia civil dispara a la seva dona i se suïcida

LA VANGUARDIA Víctimes per partida doble

LA VANGUARDIA Protegides un 11%

LA VANGUARDIA L'assassí de Mònica Borràs confessa en veure els Mossos desenterrant el cadàver

LA VANGUARDIA La dona de Terrassa va ser assassinada amb una destrat

LA VANGUARDIA Detenen la parella de la víctima de Tenerife

LA VANGUARDIA Un 80% de les víctimes de violència de gènere no havien denunciat

LA VANGUARDIA Detingut per un crim masclista brutal del 2018

LA VANGUARDIA Assassina a punyalades la seva dona a Elx tres dies després de separar-se

LA VANGUARDIA Un home amb ordre d'allunyament mata la seva exdona i se suïcida

LA VANGUARDIA Un altre assassinat masclista en menys de 24 hores i també a ganivetades

LA VANGUARDIA Detingut un jutge de Granada per agredir la seva dona

LA VANGUARDIA Una metgessa de Terrassa és la víctima 35 de violència masclista d'aquest any

LA VANGUARDIA Quart assassinat per violència de gènere en cinc dies, ara un nen

LA VANGUARDIA Urgències i primària es formaran per detectar ans la violència masclista

LA VANGUARDIA "Després de tu, les nenes"

LA VANGUARDIA Un altre assassinat masclista tanca un mes de juliol negre

LA VANGUARDIA Un home mata a cops la seva exparella, de 21 anys, a l'Hospitalet

LA VANGUARDIA Violència masclista: menteix, que ja fa mal

LA VANGUARDIA Presó per a l'acusat de matar la seva exparella a l'Hospitalet

LA VANGUARDIA Un home mata la seva parella i demana ajuda a un amic per amagar-la

LA VANGUARDIA Confirmada la mort de Jaén com a violència masclista

LA VANGUARDIA El dol dels orfes que deixa el masclisme

LA VANGUARDIA Detingut per retenir la seva exparella i abusar-ne durant sis dies a Bilbao

LA VANGUARDIA Senyals de trànsit contra la violència de gènere

LA VANGUARDIA Triple assassinat masclista

LA VANGUARDIA L'assassí de Valga a la seva exdona:"Deixa d'anar de víctima"

LA VANGUARDIA Presó per pegar al seu nadó i tres denúncies per maltractaments

LA VANGUARDIA Detenido por dejar morir a su pareja con hipoglucemia y grabar su agonía

LA VANGUARDIA Asesina a su pareja con un cuchillo en Mallorca

LA VANGUARDIA La família de Dana Leonte assegura que l'os trobat és de la desapareguda

LA VANGUARDIA Un altre assassinat masclista eleva a 45 les víctimes aquest any

LA VANGUARDIA Presó per a la dona que podria haver decapitat la parella

LA VANGUARDIA Una noia de Cornellà, assassinada pel seu nòvio a Anglaterra

LA VANGUARDIA L'Executiu considera Dana Leonte la víctima 46 de la violència masclista

LA VANGUARDIA Denúncia d'una mare contra l'Estat

LA VANGUARDIA Els espanyols consideren que la violència masclista és un problema d'Estat

LA VANGUARDIA Un detingut per la mort de la seva parella a Cartagena

LA VANGUARDIA Assassins amb crueltat extrema

LA VANGUARDIA Un agressor reincident degolla la seva exparella

LA VANGUARDIA Una morta a Castellbisbal i una altra a Almeria s'afegeixen a un octubre negre

LA VANGUARDIA La policia detecta 81 nens en perill per violència masclista en 15 dies

LA VANGUARDIA "Mare, separa't: si no et matará"

LA VANGUARDIA El front contra la violència de gènere s'amplia

LA VANGUARDIA Reflexions de l'advocacia

LA VANGUARDIA Contra la discriminació de gènere

LA VANGUARDIA Unitat contra la desraó

LA VANGUARDIA Una dona és assassinada per la seva parella a Tenerife

LA VANGUARDIA Protesta jove als carrers de Barcelona

LA VANGUARDIA Les germanes Mirabal

LA VANGUARDIA Europa es comença a despertar

LA VANGUARDIA Barcelona reforça la lluita contra la violència masclista

LA VANGUARDIA Assassinat masclista al Prat de Llobregat

LA VANGUARDIA Salut indaga si Bellvitge va detectar que l'assassinada al Prat era maltractada

LA VANGUARDIA Les denúncies per violència de gènere augmenten un 6,5% el tercer trimestre

LA VANGUARDIA Violència de gènere

LA VANGUARDIA Les dones amb més estatus que la seva parella tenen més risc de violència

LA VANGUARDIA L'any amb més víctimes de violència de gènere des del 2015